

ERDÉLYI LAP

RIA, I., Disztér 2. tp. Budapest

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hónap 70 fillér.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 12 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Kétszázötvenezer résztvevő a bécsi katolikus világgyűlésen

Középeurópa minden részéből érkezett küldöttség. A pápa külön követe a nagygyűlésen

A tavalyi esseni katolikus nagygyűlés alkalmával az összes német katolikusok idei nagygyűlését Bécsbe tűzték ki. Bécs még külön emlékező ünnepeket is foglalt bele a német katolikusok nagy találkozásába: a Szent István-székesegyház felépítésének a félezeréves jubilálását, aztán a török ostrom alóli felszabadulás 250 éves emlékeztetőnek a megülését. Ez az utóbbi történeti esemény arra szolgált alkalmul, hogy a nagygyűlés bécsi rendezői a németeken kívül azokat a keresztény országokat is meghívják, amelyek annak idején Bécs felszabadításában résztvettek.

Igy a meghívásra Magyarország, Lengyelország és Franciaország is erős képviselőket küldöttek. Legnagyobb mérvű megjelenést persze az Ausztria összes vidékeiről való összáramlásán kívül Németországból várták. Az Ausztria és Németország közötti politikai feszültség azonban a Németországból való nagyobb tömegű megjelenésnek is nagy akadálya volt, bár így is elég számosan érkeztek és jelezték érkezésüket a nagyobb német földről.

A bécsi érsek az egész németiség európai küldetéséről.

(Berlin.) *Innitzer* Tivadar, bécsi bíbornok-érsek a németországi katolikusok hivatalos lapjában, a *Germania*-ban nagyérdeklődéssel hívo szöveget közölt. A szöveg hangoztatja minden német törzsnek a népi egységet, s ennek az egységes német népnek az európai rendeltetését, hogy „közbülső nép legyen kelet és nyugat között, s kelet misztikus mélységeit és távolságait megtermékenyítse nyugat rohanó hegységeinek az aktivitásával.” A keresztény nyugat csak úgy tud új nagyságba és erőbe jutni, ha ebben az új fejlődésben benne van Európa közepének az a német népe is, amely hisz az ő küldetésében. Ezzel a hittel eltelve hív az érsek mindenkit Bécsbe, amely több mint keleti határ, több mint határország, itt van a régi római szent birodalomnak a koronája. Az egész németiségnek a „szívekamrája” a régi császárváros, amely az egész németiség küldetésének az átérzője.

Fényes fogadtatásban részesítették a pápai külön követet.

Bécsből jelentik: A bécsi katolikus világgyűlésre a pápa Öszentsége *La Fontaine* velencei patriarcha bíbornokot küldötte ki külön legátusként. A pápai legátus vonata pénteken hajnalban érkezett meg az osztrák határra, ahol *Schusching* igazságügyminiszter vezetésével nagy küldöttség fogadta.

A vonat délután négy órakor futott be a

bécsi déli pályaudvarra. Itt a bíbornokot *Miklós* szövetségi elnök, a pápai nuncius, a diplomáciai testületek, a szövetségi kormány tagjai, *Innitzer*, bécsi bíboros-érsek és a katolikus kongresszus vezetői fogadták.

Ugyanekkor az opera előtt megkezdődött a főpapság gyűlékezése. Egymásután érkeztek a főpapok, majd a parlament képviselői, a községek kiküldöttei, a katolikus egyesületek tagjai, a kongreganista és diákegyesületek vezetősége stb.

Amikor az ünnepi menet — élén a pápai legátussal — megérkezett az opera elé, az ének- és zenekarok rázendítettek a pápai himnuszra.

Innitzer hercegérsek néhány meleg szóval üdvözölte a magas vendéget, majd a résztvevők ezrei — élükön *La Fontaine* pápai követel — impozáns körmenetben vonultak a Szent István székesegyházba, ahol a pápai legátus rövid imát mondott.

Külföldről már huszezer vendég érkezett.

(Wien). Csütörtök estig a fogadó és rendező bizottságok huszezer külföldi vendég megérkezését vették nyilvántartásba. Az egész osztrák főváros mozgalmassá vált a küldöttségek felvonulásától és az idegenek áramlásától.

Különösen a belváros és a harmadik kerület nagyon forgalmasak. Közép-Európa minden nyelvét lehet itt hallani. Az utcák a különböző falusi viseletektől tarkák. A külföldi bíbornokok közül *Hlond* pozeni érsek, *Serédi* magyar hercegprímás és *Verdier* francia bíbornok szombaton érkeztek meg a nagygyűlésre. Mindannyit külön ünnepiességgel fogadták.

Különvonatok is hozzák a nagygyűlés résztvevőit. Ezek közül Temesvárról is jött egy különvonat, amely a bánági svábokat hozta. Nagy csoporttal jöttek a magyarországi katolikusok, továbbá a franciaországiak is. A lengyelek csoportja ötven automobilból álló felvonulással érkezett meg.

A belföldről összegyűlőkkel együtt kétszázötvenezer résztvevőre számítanak.

Krisztus a Nyugaton.

(Bécs). A német katolikus világnak a nagy találkozója, mint ahogy már jelentettük, csütörtökön kezdődött, s 13-ikáig fog tartani. A nagygyűlés első ülészése szombaton délután kezdődött. A nagygyűlés különben azt a tételt választotta kidolgozásra, hogy Krisztust hogyan kell a nyugati művelődésbe visszahozni.

(Tudósításunk folytatása az 5-ik oldalon).

Túl a politikai vonalakon

Irta: Sulyok István dr.

Néhány hete már annak, hogy a kolozsvári magyar iparosok gyűlést tartottak és azon elhatározták, hogy a helyi Magyar Pártban megalkotják a külön iparoszakosztályt. Nem elégedtek meg azonban ennyivel. Felhívást intéztek az egész magyar iparostársadalomhoz, hogy az iparoszakosztályokat szervezzék meg s sürögösen mindenütt s annak a reményüknek adtak ország-világ előtt kifejezést, hogy ez az út rövidesen az egész erdélyi magyar iparoság egységes fellépéséhez fog vezetni. Minden téren, ahol arra szükség lesz.

Ez a szükség sokfelé mutatkozik. A kolozsvári gyűlés, amelyről szólunk, a bajoknak egész gyűjteményét mutatta be és azokat is meggyőzte a fenyegető veszedelmekről, akik azokat nem érzik a saját bőrükön. A magyar iparosok azonban nem igen mozognak, ha nem mozgatták őket. Szerencse, hogy mindig vannak lelkes és egyuttal szívós férfiak, akik erre a fáradságos munkára vállalkoznak. A kolozsvári gyűlés is így született meg. S erre bizonyosság a készülődő gyergyószentmiklósi iparos-nagygyűlés is, amelyet a székelyföldi iparosvezetők a magyar kisiparos képviselővel Szabó Bénével együttesen szerveznek.

Nem kételkedünk abban, hogy ennek a nagygyűlésnek a lefolyása impozáns lesz, mint ahogyan a kolozsvári magyar iparosoknak a tanácskozása is tekintélyt parancsolt. Boldog nyugati országokban is feltűnnék az a komolyság és készültség, amellyel a magyar iparostársadalom a maga nehéz ügyeivel foglalkozik. Ez a komoly és határozott fellépés pedig csak a közéleti sugárzása annak a szakmai rátermettségnek és tudásnak, amellyel ez a társadalmi osztály a legnehezebb körülmények között helyt tudott és tud ma is állani.

Eppen ez a szakmai rátermettség és különleges kisiparos hivatottság az, amiről most szólni akarunk. Az az érzésünk ugyanis, hogy az erdélyi magyar iparoság nincs eléggé világos tudatában annak, hogy tulajdonképpen mit ér. Mit ér általánosságban, a szakmai és társadalmi értékmérőnek a mércéjével mérve s mit különösképpen nekünk, az erdélyi magyar társadalom ellenálló erejének és jövődjének a szempontjából.

A magyar kisiparost a Jóisten is annak teremtette. Természete komoly és munkás. Tehetsége sajátos és egyéni, érzi a művészi elem szükségét s hajlik rá. Vérmérséklete hivatottá teszi a vezetésre és a tekintélynek a tartására.

Ezek a tulajdonságok egyformán értékesek mind gazdasági, mind nemzeti, mind társadalmi szempontból. Feltétlen kezességet jelentenek arra, hogy önmagukban is súlyt s biztos érvényesülési alapot adnak a közös életben, mint ahogyan egyenként is biztosítják a magyar iparosnak a megélhetést és versenyképességét a mai kivételesen nehéz viszonyok közepette is.

Ehhez a közös érvényesüléshez azonban közös munkára van szükség. Olyan egység, amelyben a szakmai rátermettség és tudás összehozható a népi tulajdonságokkal, a nemzeti kultúrával és világnézeti erkölccsel. A magyar iparos azzal ad a társadalomnak sajátos és különleges értékeket, ami magyar

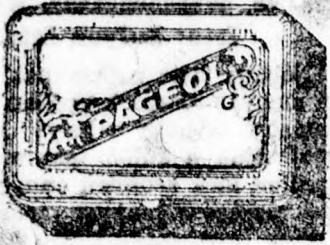

Ittkos betegség

Nincs elegendő szavunk annak az előitéletnek a visszatartására, amely a nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel összefüggésben levő szervek betegségeit „ittkosnak” minősíti. Ennek az álszeméremnek átkos következményei egyaránt kiszámíthatatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors eslekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy-antiseptikumok leg-erősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, csillapítja a prosztatagyulladás.

A PAGEOL azonnali javulást idéző és egyaránt erőteljes valamint döntő kezelési módszert képez.

PAGEOL

benne. Azokkal az értékekkel, amelyeknek ez a nemzeti megjelölés a legegyszerűbb gyűjtőneve. Ezen a ponton kell tehát összefogni erőit, ha azokat nemcsak egyénenként, műhelyenként akarja látba dobni, hanem a szervezkedésnek a sokszorosító módszerével is.

Ehhez azonban szükséges, hogy ne egyedül és kizárólag az állami pártfogás keresésében lássa a maga bajainak az orvoslását és boldogulásának az érvényesülését. A magyar iparosgyűléseknek minden határozata azzal a követeléssel végződik, hogy történjék sürgősen ez vagy az az intézkedés a szóbanforgó törvények és egyéb rendelkezések parlamenti vagy minisztériumi megmáskítására. Nagyon ritkán olvastunk azonban olyan határozatokat, amelyek a gazdasági összefogásnak, szövetkezeti szervezkedéseknek, szakmai öntudatosí-

tásnak, társadalmi erőifejtéseknek az útján akarják a magyar iparosság érvényesülését megkönnyíteni s egyúttal ellensúlyozni azokat a terheket, amelyeket az udó-csavarosan gondolkozó pénzügyi igazgatás és az erőszakoskodó ipari rendszert a vállaira rak.

Fontos és szükséges a memorandumozás, a tiltakozás, a követelés, küldöttség-járás. A védekezésnek azok az útjai tehát, amelyek a politikának a mezőin vezetnek keresztül. Ennek a fontosságának a megértését mutatja, hogy a magyarság védőszervezete az egyetlen politikai alakulat Romániában, amelynek sorraiban a kisiparnak közvetlen és személyes képviselője is helyet kap mindig.

Fontos és szükséges, de nem elégséges. A kézműves iparosság a maga igazi súlyát akkor fogja megkapni a közéletben, ha az ő külön etikai és erkölcsi, erkölcsi és népi egyéniségét szerves gazdasági alapokra helyezi. Ha megtalálja a módját a városoké, a szakmáké, az országos gazdasági összefogásnak és önkormányzatnak. Ha alkalmas helyeken, alkalmas feltételek mellett beszerző, értékesítő, gépeket-használó, termelő és hitelszervező szövetkezetekben fokozni tudja a magyar kézműves munkának a versenyképességét, aminek a magyar iparos sokféle sajátos tehetsége ad szilárd és biztos alapot. Ha a maga

hasznán okulva és a maga tapasztalatain elindulva végül készsége támogatója és megértője lesz minden hasonló is magyar törekvésnek, amely más területeken keresi ennek a magyar gazdasági önkormányzatnak a formáit. S ezen az úton a legfőbb hordozója az erdélyi magyar gazdasági önállóságnak.

Ezzel az elágazó gazdasági és társadalmi gyökérezettel nemcsak a magyar kézművesség fejlődése lehetne biztosabb és gyorsabb, hanem annak a politikának is sulyosabbá válna a szava, amit annyiszor, annyi helyen kell a kézművesség érdekében hallatni. Nemcsak a becsületes keresztény és nemzeti alapon álló magyar kézművesiparosság kulturális színvontala és közéleti tekintélye emelkednék rohamosan, hanem elvesztené a hitelét minden prófétazkodás, amely a nemzetiségmentes gazdasági szervezkedésnek a jelszavával nem akar egyebet, mint a keresztény és magyar iparosságnak a gyámság alá helyezését és közéleti súlyának a kihasználását — idegen érdekek szolgálatában, legyenek azok egyéneknek, pártoknak, vagy egyéb rétegződéseknek az érdekei.

Az iparosoknak az ügye így alakulna át az erdélyi magyarság legfontosabb ügyévé, a kézműves-iparosság pedig a magyar társadalom gazdasági szervezetének kemény csontozatává.

A király beszéde az „Astra” brassói közgyűlésén

Brassó. Saját tud. Pénteken délelőtt nyílt meg Brassóban az Astra kultúregylet országos nagygyűlése, amelyen a király is résztvett. Jelen voltak még Tilea, Voicu-Nitescu és Gusti miniszter is.

A megnyitó beszédet Moldovan Juliu egyetemi tanár, az Astra elnöke mondta. Beszédében többek között azt is mondta, hogy bizsitosítani kívánja a román néppel együttélő népkisebbségeknek is a kulturális fejlődés lehetőségét.

Gusti közoktatásügyi miniszter a királyt és a közgyűlést megjelenteket üdvözölte. A brassóiak nevében dr. Hatjegan Gyula mondott üdvözlő beszédet.

Ezután Őfelsége beszélt: Hangoztatta, hogy örömmel jött el Brassóba. Megelégedéssel állapította meg, hogy az Astra híven teljesítette kötelességét, úgy fájával, mint a hazával szemben. Hangsúlyozta, hogy a mai időkben a kultúra nem csupán a könyv szellemét és terjesztését je-

lenti, hanem egy átfogó, hatalmas programot, amely magába öleli a nép minden szükségletének teljesítését és bajainak orvoslását is.

Kifejtette még az uralkodó, hogy most, amikor a román nép egy vezér alatt egyesült, többet és eredményesebbet produkálhat — és kell is, hogy produkáljon — mint azokban az időkben, amikor érdekeiért nem szállhatott síkra teljes szabadsággal.

Majd így fejezte be beszédét:

— Mindennek fölülte áll a nép érdeke. Minden erőmből azon dolgozom, hogy a román nép megerősödjék és megmaradjon a történelem által számára kijelölt úton.

A király beszédét szűnni nem akaró lelkes taps és éljenzés követte.

Ezzel a megnyitó ünnepség véget is ért.

A király és Mihály nagyvajda még pénteken este 8 órakor Brassóból Temesvárra utazott

Nyár, nyár, nyár...

Írta: Csuska Péter

A léptek olyankor voltak nesztelenek, amikor kint ült az élemedelt ember a kastély kertjében és a sorakozó évek nyarán családja minden tagja, lányai, fia, menyei, vejei, unokái, dédunokái ellepték a kerti sétányokat és szépapó, nagyapó aludt ülve a kerti székben, galambbész feje előrebukott. Ilyenkor elhaladt minden szó körülötte, az arcokra komolyodtak a mosolyok, a hang suttogóra vált, pszt, nagyapó alszik, gyerekek, lassabban. És a gyerekek nesztelen léptekkel settenkedtek a fűben. A hatalmas familia apraja, nagyja lelkének bársonyos puhaságával ügyelt a roskatag törzsre, akinek lábai alatt kilencven esztendőök terültek el visszahozhatatlanul.

— Eszter, lecsúsztál a pléd nagyapának a lábáról. Óvatosan húzd vissza!...

— Ernő, szaladj, nézd meg, hány fok meleg van. Talán már be is mehetne nagyapó a szobába...

A nagyok összebújtak:

— El ne kottyanásatok magatokat az Istenért, hogy Kázmérék tönkrementek!... Meg ne tudja nagyapó!... Nehogy...

Azon a nyáron még csend tanyázott a nagy platánok alatt. Még bent robotoltak a városok kőházai között az unokák, anyák, apák, de már vágyakozón gondoltak a pusztára, a kastély sudar jegenyéire, nagyapóra. Nagyapó is óránként érdeklődött, hogy kik jönnek legelőbb, hogy mindenki megírta-e már, hogy mikor érkezik?

— Mikor jön az én kis Violám?

Violát szerette nagyapó a legjobban. Violát, a ragyogó feketeszemű leányt, aki a múlt nyáron már a tizenhét esztendejét töltötte be.

Viola, Viola... Ebben az évben már végtelen lebeg valahol szerelmes kis lelke, csillagokról csillagokra lépeget és sajnálja nagyapót, hogy búcsú nélkül ment el.

*

Nagyapó nem tudott felmelegedni ezen a nyáron. Várta Violát. Azt mondták neki, hogy külföldre ment egy turista társasággal és nagyon sokáig lesz oda. Ne nyugtalankodjon. Viola nagyon jó helyen van. Lehet, hogy még az ősz elején le is jön.

— Hát ha én már nem is várom meg? — mosolygott nagyapó.

Titkon mindenki elfordult és könnyet törlött ki szeméből. Nagyapó később is sokszor kifakadt:

— En nem értelek benneteket gyermekeim az idén!... Mi van veletek?... Sokszor eltelik egy egész nap, hogy egyetlen egy egészséges kacagást se hallok?!... Sanyikám, gyere ide!... Még egyszer se szaladjál nagyapóhoz az idén panaszkodni, hogy elnadragoltak?!... Miért lefűtél ilyen jó?

Sanyika a Viola kis öccse volt. Mindig irigy volt nővére nagyapó határfalan szeretete miatt, amiből neki nem jutott annyi, mint Violának. Lassan nagyapóhoz ment. Nagyapó háta megett a nagyok püsszegték, ujjukat a szájukra nyomták, némaságra intették Sanyit. Sanyi hallgatott és szomorúan nézett maga elé.

— Hát leszédél már a jegenyékről a véresefészkeket?

— Még nem kezdtem hozzá, nagyapó...

— Igyekezz kisfiam, mert mingyár eltelik a nyár... Ezután nekem minden este egy vérese és egy szarkafészket hozol ide... Megértted?...

— Igen nagyapó...

Egy tikkadt délután a gyerekhad és az egész család vendégségbe vonult át a szomszédkastélyba. Sanyi egy észrevétlen pillanatban hazalopódzott. Eszébe jutott neki, hogy ma már kedveskedik nagyapónak egy véresefészkekkel. Még aztán megmondja neki őszintén, hogy nincs miért várja Violát... Nem tudta megérteni, hogy a nagyok miért titkolják nagyapó előtt Violát, holott Viola már nincs és ha már nincs, hát itt az ideje, hogy nagyapó őt szeresse Viola helyett. Miért nem tudhatja meg nagyapó az esetet?... Holott Viola még azt is mondta neki az utolsó napon, még akkor nem sejtettek semmit, hogy majd a nyáron csókolja meg helyette nagyapót... Most értette csak meg a szavak jelentőségét. Szegény Viola...

Nagyapó a kertben ült és pipázgatott. Sanyi egyenesen hozzászaladt és megcsókolta:

— Ezt a csókot Viola küldi nagyapónak...

Nagyapó jóságosan visszacsókolta:

— Na add vissza neki kisfiam, ha előbb találkozol vele, mint én...

— Nagyapó, — szólt sokára Sanyi, — Violával már nem találkozunk többet. Ne tessék várni Violát. En igazat beszéllek. Viola meghalt.

— Mit beszélsz? — reszketett fel nagyapó...

— Viola meghalt még a télen... Ugy volt.

Kilép-e a porondra Maniu?

Izgatott figyelés a Badacsonyból várható fejleményekre. Bukarestben biznak, hogy elkerülhetik a testvérharcot

Bukarest. Saját tud. Nemzeti parasztpárti körökben (de csak Bukarestben) az a vélemény, hogy az egész Boila-incidens nemcsak hogy nem rendítette meg a kormány helyzetét, hanem megerősítette azt. A Maniu-hívek akciója e körök szerint, nem vezethet semmi eredményre addig, amíg maga Maniu ki nem lép a porondra. Maniu zászlóbontása viszont testvérharcra vezetne, ami a párt szétszakadását eredményezné.

Mihalachenak a párt elnöki tanácsülésén tanúsított magatartása nagymértékben tisztázta a helyzetet és most már az a meggyőződés uralkodik, hogy vasárnap Campulungban a nemzeti parasztpárti ifjuság nagygyűlésén Mihalache a kormányra nézve meglepően kedvező nyilatkozatokat fog tenni.

A Maniu-hívek megtették az első tapogatózásokat, hogy menyit csatlakozóra számíthatnak? Az eredmény nem kielégítő. A csatlakozásra felhívott vármegyei prefektusok közül csak Lázár máramarosi prefektus, Lázár Ilie testvére felelt igennel, míg a többiek a kiszivárgott értesülések szerint, nem hajlandók Boila Zahariával, illetve kiáltványával szolidaritást vállalni. A Maniu-hívek minden reménye most a badacsonyi ünnepen várható megnyilatkozásokban van.

A kormánypárt erdélyi hivatalos lapjánál feszült a helyzet.

Buteanu, akit Vajda mint pártelnök a Kolozsvári „Patria” című pártlap új igazgatójának nevezett ki, senki sem fogadta a lapnál s a lapvállalatot vezető bizottság egyáltalában nem állt rendelkezésére. A Patria körül még érdekes fejlemények várhatók, mert a lap a Maniu nevére van bejegyezve s a vezető bizottság minden tagja Maniu táborához tartozik. Jellemző, hogy amikor Buteanu átvette a lap igazgatását, az Albinától egy könyvelő jelent meg azzal az megbízatással, hogy

én már nem is tudom, hogy volt... Szeressen most már nagyapó engemet Viola helyett...

— Kegyetlen kölyök, — suttogta nagyapó, de Sanyi ezt már nem hallotta. — Kegyetlen kölyök... Jaj...

— En most megyek szarkafészket szedni, nagyapó...

Nagyapó még suttogott maga elé valamit. Talán azt, hogy Viola, Violám, kegyetlen kölyök vagy Sanyi, nem tudtál hallgatni, mint a többi?...

Nyár, nyár, nyár... Már halk esti suttogás ült a kastély jegenyéire, kúvik subogott el a magtárak felett. Sanyi örömködve sietett az alén, a lugasok felé nagyapóhoz:

— Hoztam egy szarkafészket, nagyapó!

Nagyapó nem mozdult. Olyan különösen tilt a székben. Ugy még sohasem látta Sanyi. Mellére csuklott galambösz feje. Mintha valami láthatatlan művész a halál szobrát mintázta volna meg, székben ülve, nyugodt mosolygósan. Sanyi ismeretlen sejtésekkel hátrált, távolodott, szeméit ijedt mozdulattal tartotta el nagyapótól és kiáltott:

— Stefi, Stefi!... Nézze nagyapó!...

Stefi, az ápolónő elősietett.

Hazajöttek a többiek is. Leszegett fejjel, álltak, némán, mert akkor már nagyapó Violával sétált végtelen fényes mezőkön a csillagok között.

Nyár, nyár, nyár... Pszi!...

Nesztelen léptek surrantak a fűben, a plátnok alatt...

napról-napra ellenőrízze a kormánypárti hivatalos lap ügykezelését...

A Maniu elleni hadbírósi gyanukeltés miatt vizsgálat indult.

Tudvalevőleg a Seletzki-ügy védői ügy a tárgyalás során, mint a sajtó útján is vádat emeltek, hogy a hadbírósi közgei Maniu elleni vallomásra akarták bírni a vádlottat, s hogy a vizsgálati jegyzőkönyvet is meghamisították olyan beszúrással, amelyek Maniu elleni gyanukeltésre alkalmasak. Ebben az okmányhamisítási vád ügyében, amelyet Vasiliu és Radu Rozetti ügyvédek, Seletzki védői emeltek a hadbírósi közgei ellen, a hadügyminiszter Condeescu tábornok hadsereg-felügyelőt és Manolache ezredest, a katonai igazságszolgáltatás főnökét bizta meg a vizsgálat lefolytatásával.

Condeescu tábornok tegnapi magához idézte Vasiliu és Radu Rozetti ügyvédek, hogy adjanak felvilágosítást az ügyben.

Vasiliu dr kijelentette, hogy mindketten fenntartják állításukat és a vádat, amelyet az illetékes fórumok előtt Uica tábornok, Pomponiu alezredes és Hagi Stoica őrnagy ellen emeltek. Kijelentették továbbá, hogy a vizsgálat vezetője iránti tiszteletből engedett a kihallgatásra való meghívásnak, de kétségbevonja, hogy ennek a fegyelmi és adminisztratív jellegű vizsgálatnak elhatározó befolyása lehetne az általuk vádlottak ügyének a fejleményeire.

A pénzügyi alminiszter és Titulescu megbeszélései a transzfermoratóriumról.

Bukarest. Saját tud. Tegnap éjjel a Szimplonnal Bukarestbe érkezett Ghelmegeanu Gastein fürdőből, ahol informálta Titulescut az ország pénzügyi helyzetéről és különösen a

Pokoli kínok után teljes gyógyulás

Togal

által.

Togal millió esetben bevált szer
Rheuma | Ülőidegzsába | Ideg- és főtájás
Köszvény | Spanyolnátha | Hülsés megbetegedés
esetén.

Togal azonnal segít és a szivre és gyomorra teljesen ártalmatlan!

Van-e más hasonló szer, mint a Togal, melyről több mint 6000 orvosnak oly nagyszerű, írásban adott véleménye van? NINCS!

Togal oldja a húgsavat és így a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Erősen bakteriumölő!

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használni!

Ne kísérletezzék más hasonló szerekekkel! Mások már megtették ezt Ön helyett és ök mind Togal-t szednek most! Egy kísérlet Önt is megfogja győzni. Az összes gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 52.—

külföldi adósságok rendezésének ügyéről. A pénzügyi alminiszter a következőket mondotta küldetéséről:

— Az volt a megbízásom, hogy ismertessem Titulescu előtt a transzfermoratóriumra vonatkozó adatokat, az állam fizetési képességét és a tárgyalások jelenlegi állását, amelyeket a kormány a külföldi hitelezőkkel folytat. Természetes, hogy Titulescu ismerni akarta mindezeket a kérdéseket az országba való visszaérkezése előtt.

Ghelmegeanu pénteken jelentést tett Madgearunak a Titulescuval folytatott megbeszélésekről.

A forrongó Kuba

— Huszonnyolc amerikai hadihajó áll Kuba előtt —

Londonból jelentik: Kubában percenként erősödik az Amerika-ellenes hangulat. Havannában női zászlóalj alakultak, amelyeknek tagjai esküt tettek arra, hogy agyonlőnek minden amerikai katonát, aki Kuba területére beteszi a lábát.

Swanson amerikai tengerészeti miniszter az Indianapolis fedélzetén két órát tartózkodott Havannában, aztán Panama felé továbbhajózott, anélkül, hogy kiszállt volna.

A junta felszólította a tiszteket, hogy csat-

lakozzanak a forradalomhoz. A tiszték jórésze kiáltványt adott közre, hogy csak Cespedes kormányát hajlandók támogatni.

Kubában a kép egyre háborusabb külsőt ölt. Már 28 amerikai hadihajó áll a kubai vizeken. Roosevelt elnök hétfői jacht-kirándulását elhalasztotta a kubai események miatt.

A latin-amerikai államok tegnap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Argentiná, Brazília, Chile és Mexico barátságos figyelmeztetést intéz a kubai kormányhoz.

Mussolini aláírja az olasz-orosz baráti szerződést

A római Venezia-palotában Mussolini és az orosz követ aláírják a baráti, megmentő és semlegeségi szerződést. Ez a négyhatalmi egyezmény értelmében történik és öt évre szól

Az európai kényes kérdéseket végigtárgyalják a genfi Népszövetség őszi ülése előtt

— A párizsi külön tanácskozást Rómában folytatják —

Párizsból jelentik: A genfi Népszövetség — mint ismeretes — szeptember 22-én kezdi meg őszi ülészeit. Ezt megelőzően a szeptember 18-ára Párizsba kitűzött francia-angol megbeszélés résztvevői e megbeszélésük befejezésekor valószínűleg Rómába is elutaznak. Az olasz kormány tagjaival akarnak tárgyalni, hogy még a Népszövetség összejötté előtt a főbb kérdésekben megállapodhassanak.

Párizsból jelentik: A leszerelési kérdés megoldása érdekében szeptember 18-ára tervezett angol-francia-amerikai tanácskozások, amelyeknek színhelye Párizs lesz, — elsősorban csak az angolok és franciák között fognak végbemenni. Normann Davis csak később kapcsolódik bele a megbeszélésekbe. Olaszország nem nyilatkozott hajlandónak arra, hogy a tanácskozáson résztvegyen.

A *Matin* szerint a legutóbbi leszerelési megbeszélésen az úgynevezett: német kérdésben az angol-francia-amerikai álláspont lényegesen közeledett egymáshoz. Ugyanis mindhárom hatalom elismerte a franciák által kívánt állandó ellenőrzés szükségét. Olaszország azonban nem osztja a franciák álláspontját.

Összefogás Hitler megbuktatására.

A dunai államok gazdasági közeledése tekintetében Anglia támogatja a francia álláspontot, azt t. i., hogy ragaszkodik a Tardieu-féle tervhez. Helyesebben: Anglia szeretné, ha sikerülne a Dunamenti összefogást létrehozni.

Az *Excelsior* szerint Olaszország az osztrák kérdésben egyetért a nagyhatalmakkal. A lap szerint Ausztria az európai szabadság lövészárká s ha Franciaországnak, Olaszországnak és Amerikának sikerül megegyeznie, hogy ezt a lövészárkot a nemzeti szocializmus ellen megvédik — Hitler vereséget szenved. Ellenkező esetben azonban a német hullám előtt minden területet, ahol németek élnek.

Nagy barátkozás a kommunista birodalommal

Revalból jelentik: Moszkvai jelentés szerint Herriot itteni tanácskozásai során jelezte, hogy Molotov, vagy Vorosilov párizsi látogatása kívánatos volna. Bizonyosra veszik, hogy az orosz kormány képviselői a meghívást elfogadják.

Párizsból jelentik: Pierre Cot francia légügyi miniszter szeptember 12-én három repülőgéppel Moszkvába indul. Utján elkísérik Codos és Rossi repülők, valamint a légügyi hivatal és a katonai és polgári léghajózás több tisztviselői.

Paul Boncour francia külügyminiszter pénteken *Krapkovszky* lengyel és *Poitis* görög megbízottakkal tárgyalt a leszerelésről, majd *Rosenberg* szovjetügyvivővel tanácskozott. Ez utóbbival a leszerelésen kívül a francia-szovjet kereskedelmi egyezményről is szó esett. A szovjetmegbízott közölte a francia külügyminiszterrel, hogy a szovjet-kormány a francia-orosz kereskedelmi egyezmény eddigi tervét elfogadta. Az egyezmény legfontosabb rendelkezése, hogy az Oroszországból Franciaországba szállított áru 10 százalékos különvámot vetnek ki, az orosz kölcsönköltvények francia tulajdonosainak kártalanítására.

Herriot tárgyalásai sok sikerrel jártak, de a háború előtti orosz adósság felől és a román-orosz kérdés ügyében nem tudtak egyezségekre jutni.

Revalból jelentik: Herriot volt francia miniszterelnök oroszországi tanácskozásai — moszkvai jelentés szerint — véget értek.

A tanácskozások során megegyeztek abban, hogy Franciaország és Oroszország között a politikai kérdésekben közvetlen tárgyalásokkal a közeledést keresik. Nem sikerült

azonban megegyezniük abban, hogy Oroszország és a kisantant — főként Románia — viszonyát tisztázzák.

Jelentős eredményeket ért el Herriot gazdasági tekintetben is. A háború előtti adósságok kérdését azonban nem sikerült rendeznie. E tekintetben változatlan a szovjet-kormány felfogása.

Közzétették az olasz-orosz háborút kizáró egyezmény teljes szövegét

Az olasz-orosz paktum szövege. — Mit tartalmaz a hét pont?

Röviden beszámoltunk már arról, hogy szeptember 2-án aláírták az olasz-orosz megnevezésű paktumot, amelyet *Mussolini* és *Wladimir Potemkin*, az orosz Szovjet megbízottja szignáltak. A 7 pontból álló megegyezés teljes szövege, mint azt a *Corriere della Sera* közli, a következő:

A szerződésben mindkét fél kötelezi magát, hogy egymás ellen háborút nem indítanak, egy harmadik féllel nem szerződnek s ha valamelyik fél egy más állammal háborúba keveredik, a másik fél semleges marad. Semmiféle olyan nemzetközi ügyben nem vesznek részt, amely a másik fél hitelét akarja rontani, vagy áruforgalmát korlátozni. Nem mennek bele olyan gazdasági, vagy politikai egyezségbe, amely valamelyik fél ellen irányulna. A mostani szerződés előtt kötött szerződéseket ez a szerződés nem korlátozza ugyan, de mindkét fél kijelenti, hogy nem ír alá olyan szerződést, amely valamelyik fél ellen irányulna. Végül kötelezik magukat, hogy minden diplomáciai úton el nem intézhető kérdést döntőbírárság elé visznek. A szerződés ratifikálás napján lép életbe, de csak öt évvel az érvénybelépés után lehet felmondani.

A szerződést *Mussolini* és a „Szocialista Köztársasági Szovjet-Unió” nevében *Wladimir Potemkin* írták alá.

A *Corriere della Sera* a paktumszöveg közzététele után hosszabb cikkben foglalkozik a megnevezésű szerződéssel s mint *Mussolini* politikai ténykedésének egyik legnagyobb eredményét értékeli.

Moszkvából jelentik: Az *Izvesztia* részletes cikket ír az olasz-orosz paktumról és hangsúlyozza, hogy ebből a szerződésből mindkét félnek nemcsak politikai, de gazdasági haszna lehet.

Hasonló hangnemben írnak a megnevezésű szerződésről a *Pravda* és a *Moskov Daily News* is.

A *Berliner Tageblatt*-ban vezetőcikkét írt

Irak királyává koronázták Gazi Enult

A meghalt Feysal király holttestét Londonból hajón, majd repülőgépen viszik Bagdadba

Bernből jelentik: *Feysal*, Irak királyja pénteken a berni Bellevue hotelben szívizélhűtésben, 46 éves korában meghalt. *Feysal* csak hét nap előtt érkezett Bernbe üdülés céljából.

Feysal, aki Husein arab törzsfőnök fia, a háború előtt török katonai szolgálatba állott, de 1916-ban a török seregből angol fennhatóság alatti területre szökött és az angolok oldalán megütötte a törököket. 1918-ban bevált Damaszkusba, ahol Sziria királyává kiáltották ki. 1921-ben Anglia segítségével Irak uralkodója lett. Kedvéért Anglia lemondott Irak feletti protekturátusi jogáról.

Az elhunyt iraki király bebalzsamozott holttestét angol hajón Brindisibe szállítják, ahonnan angol cirkáló Haifába, innen angol katonai repülőgép Jeruzsálembe szállítja, ahol gyász-istentiszteletet tartanak fölötte, majd tovább viszi a repülőgép Bagdadba.

Irak már tegnap királyt koronázták: az elhunyt *Feysal* fiát: Gazi Enult. Az új királyhoz *György* angol király részvétlevelét intézte, amelyben egyszersmind biztosította őt támogatásáról.

Zürichi zárlat. Párizs 20.25 fél, London 16.57 fél, Newyork 306, Brüsszel 72.17 fél, Milánó 27.28, Madrid 43.21, Amszterdam 208.80, Berlin 123.35, Bécs 72.88 fél (57.50), Prága 15.33, Varsó 57.90, Belgrád 700, Bukarest 308.

Egyszerű és művészi

márvány és gránit síremlékek,

valamint mindennemű egyházi szobrász és iparművészeti munkákat mélyen leszállított gyári árakban ajánl

Tunner Kőipari R.-T.
Timişoara

III. Bulev. Carol I. No. 4. (Hunyadi-út.)
II. Str. 3. August No. 22. (Andrássy-út.)
Telefon: 13-77.

Oltárokat, szobrokat

és mindennemű templomi berendezéseket

tervez és készít:
Szánthó László
oltárépítő
Temesvár, Király utca 11.

Innitzer hercegérsek beszéde

(Tudósításunk eleje az első oldalon).

A megnyitó napon Bécs városának összes harangjai megkondultak. A Szent István templomban Innitzer hercegérsek mondotta a bevezető beszédet.

— Elérkezett — mondotta — a várva-várt német katolikus nap megnyitásának ünnepélyes órája. Templomaink harangjai messze hangzanak, hangjuk elhallatszik Istentől megáldott hazánk minden kicsiny falujába, köszöntik az összes német törzsek fiait és leányait, akik közléről és távolról egybegyűltek, hogy katolikus nagygyűlést tartsanak, amelyből üdvösség és áldás árad az egész nyugati kereszténységre. Köszöntik a harangok azokat a testvéreket, akik nem lehetnek személyesen közöttünk, hogy nagy munkánkban segítségünkre legyenek, de lélekben velünk éreznek és velünk imádkoznak. A Szentlélek Isten töltse be szívünket és értelmünket az Ő világosságával, hogy megismerjük a helyes utat, amelyen haladnunk kell.

— Sok munka, önzetlenség és áldozatkészség kellett a nagygyűlés megrendezéséhez, hogy az nagy és szép legyen s meghozza gyümölcsét. Legyen köszönet és hála mindazoknak, akik velünk együtt munkálkodtak. Fáradozásunk azonban csak akkor értékes, ha szívünk és kezünk munkáján rajta lesz Isten áldása.

Ennek a katolikus napnak nem csupán vallásos összejövetelnek kell lennie, hanem lelki megújodást és felmagasztalást kell hoznia a mi német népünk számára.

— Ujjá kell építenünk a nyugati kereszténységet, lelkiekben, szellemiekben erőssé kell tennünk népünket. Erre a munkára a mi természetes erőnk nem elégséges. Csak a Szentlélek Isten képes rá, azért imádkozunk és fohászkodunk hozzá: „Jöjj el Szentlélek Isten és világosítsd meg hivednek szívét”.

— Élő hit legyen a szivekben. Az élő hit adta őseinknek az erőt a dóm pompás tornyának felépítéséhez. Ugyancsak az erős hit öntött beléjük bátorságot és halálmegvetést egy félelmetes ellenség legyőzéséhez.

— Nagy feladat vár reánk. Hitünk erejével arra kell törekednünk, hogy Krisztus békeje és a keresztény társadalmi rend nyugalma visszatérjen Európába. A Szentlélek Istennek egyik adománya felebaráti szeretet. Erre különösen szükségünk van ezekben az időkben, amikor az önzés annyi bajt hozott az emberekre és nemzetekre. A katolikus nagygyűlés legyen felhívás az igazi katolikus akcióra, amely a magán és társadalmi életbe is beleviszi azt, amit szívében érez. Segítsen Krisztus királyságát megvalósítani életünk minden mozzanatában. Minden cselekvésünk és ténykedésünk egyedüli célja az örökkévalóság legyen.

A Boldogságos Szűz Mária, hazánk nagy pártfogója legyen a katolikus nap védőszentje, hogy abból üdvösség és áldás fakadjon. Bátran és bizalommal fogjunk hozzá a nagy alkotáshoz. Legyen az az üdvösség és béke műve, ehhez kérjük az Atya, Fiú és Szentlélek segítségét.

A katolikus nap megnyitó ünnepségén Miklós köztársasági elnök is megjelent feleségével.

Könyvüjdonság!

Trochu-Arvey Nagy Bálint
Vianney Szent János,
az amszterdami plébános élete

A francia akadémia által pályakoszorúzott mű
Ára húzva 150 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Egy szép sikert

eredményeztek a szabályosság és gyorsasági versenyek, amelyek a Kolozsvári román királyi autóklub védelme alatt Kolozsváron lettek megtartva.

Citroën autó lett bejelentve Citroën autó nyert

az illető osztályokban.

I-SŐ OSZTÁLY (1500 cm.³-ig).

Első díjat nyert: Fabinyi ur BERLINA 8 H. P. KOCSIVAL.

II-İK OSZTÁLY (1500—3000 cm.³-ig).

Első díjat nyert: Garian ur ROADSTER 6 CIL. CITROËN KOCSIN.

Második díjat nyert: Pop ur KABRIOLET 15 H. P. CITROËN KOCSIN.

AZ ÁLTALÁNOS OSZTÁLYOZÁSBAN FABINYI ÉS GARIAN URAK A MÁSODIK ÉS NEGYEDIK HELYEN LETTEK OSZTÁLYOZVA, LEGYOZVE NAGYOBB CILINDERTARTALMU KOCSIKAT MINT AMILYENEKET ŐK VEZETTEK. FABINYI UR 4 SERLEGET NYERT.

Ezek a fényes eredmények újból bebizonyítják, hogy a világhírű francia gépek elsőrangú gyártmányuak

CITROËN

Vezérképviselő Románia részére:

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE POUR L'ÉTRANGER S. A.

AUTOGARAJUL „CICLOP”

București I, B-dul Take Ionescu No. 8, — Telefon 213-97

Fióküzlet: Cluj, Strada Avram Iancu No. 18 — Telefon 770

Vlad Aurél nyíltan Vaida mellé állott

Ujabb röpirat Maniu mellett. Boilák lapot indítanak Kolozsváron. Három részre szakadt a kormánypárt

Bukarest. Saját tud. A nemzeti parasztpárt három részre oszlott. Egy kis csapat hű Vaidához, akinek előhaladásukat köszönhetik. Valamivel nagyobb a Maniu csoportja. Ezeket is a hála vagy a rokoni kapcsolatok fűzik vezérükhöz. Ez a két csoport most élet-halál harcra készül s évtizedes jóbarátok még a köszöntést is beszüntették. A két kis csoport között van a nagyobb tömeg, amely nem híz se Vaidához, se Maniuhoz: egyetlen jelszavuk: kormányon maradni. Ez a közbülső nagy csoport aszerint fog Vaidához vagy Maniuhoz húzni, amint előnyösebb. Szóval kitarának a hatalom birtokosa mellett, akit elejt a király, azt ők is otthagyják.

Szenzáció erejével hat, hogy Vlad Aurél a Solia Dreptate c. lapban nyíltan Vaida mellé állott, azzal a kijelentéssel, hogy azonosítja magát a kormányelnök intézkedéseivel, mert nem szabad most a kormányt újabb nehézségekkel terhelni.

Boila és két vele együtt maradt társa „Pat-

ria muma” címen lapot indítanak Kolozsváron. Keddre Szovátára Maniu hívei pártgyűlést terveznek, állítólag 40—50-en vesznek részt s azt hiszik Maniu is jelen lesz. A harcnak egy újabb röpirata van, amelyet Szebenben adtak ki s bár nem olyan vehemens hangon, de ugyancsak Maniu mellett foglal állást.

Legújabb hírek szerint Vaidához közelálló két politikus Badacsonyban felkereste Maniut. Utjuk célja nem került nyilvánosságra, de két verzió kering Bukarestben. Az egyik szerint Vaida követeli utján felkérte volna Maniut, hogy intse le párthíveit, másik verzió szerint Vaida a kibékülés útját keresi s tapogatózni küldte embereit.

* Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a bél-tartalmat kiméletesen távolítja el.

A katolikus férfi köteleessége

Ita és a Katolikus Népszövetség vasárnapi dísz-
ülésén elmondotta dr Matolay Zoltán (Temesvár)

Szentséges Atyánk Fournet Andrásnak, a volt maille-i plébánosnak ez év pünkösdjén történt szentléte avatása alkalmával felhívta a világ figyelmét, hogy minden embernek kötelessége életszentségre törekedni, mert életszentség nélkül a megváltásnak nincsen gyümölcse, életszentség nélkül a megváltás meddő. Az Ur Jézus Krisztus mindannyiunkhoz szól, midőn mondja: „legyetek tökéletesek, mint tökéletes a ti Mennyei Atyátok”. Ma, midőn az Ó kinszenvedésének, dicsőséges feltámadásának és az egyház alapításának 1900-ik évfordulóját ünnepeljük, amely évfordulót a Szentatya Szent Evnek nyilvánított, az Isten végtelen irgalma a kegyelmek egész áradatával árasztott el bennünket, amelyek általa — az Ó segítségével — mindegyikünk az életszentség kiváló magaslatára emelkedhetik. Minékünk, akik az Ur kegyelmével tényleg élünk, tisztán kell látnunk, mik a köteleességei egy magát kereszténynek és katolikusnak valló férfúnak a XX. század első felében? A XIX. század az Ó iconoclasta mivoltában első sorban az Egyház tekintélyének lerombolására tört és nem vette, vagy nem akarta figyelembe venni, hogy ezen a tekintélyen — nec portae inferi — a pokol kapui sem vesznek erőt. Az Egyház nem vész el, mert isteni ígérete van, de elveszhetünk mi, akik benne vagyunk, benne élünk, ha nem irányítjuk életünket az Egyház tanai szerint, sőt azokat — teljesen illetéktelenül — bírálhatunk tárgyává tesszük.

Kedves testvéreim, nekünk katolikusoknak egyszer már meg kell értenünk, hogy a hit és az egész Egyházra kiterjedő erkölcs dolgában tévmentes római Pápával, a Tu es Petrus, akiről a tárgovistei Pravila oly határozott szavakkal elismeri, hogy ő: Párintele Párintilor, si stápan a toate adeváritele apostolesti bisericii... az Atyák Atyja és Ura az összes valódi apostoli egyházaknak s a vele hitközösségben élő püspökökkel és papsággal szemben nem a kritika joga illet meg bennünket, hanem a feltétlen engedelmség köteleessége terhel.

Ez a köteleesség azért terhel bennünket, mert a hit és erkölcs dogmáit maga a Pápa sem változtathatja meg.

Nem változtathatja meg a Hiszekegyet. A Tizparancsolatból nem vehet el egyet sem, de hozzá sem tehet. Nem mondhatja, hogy a házasság szentsége nem az emberi nem fenntartását célzó intézmény. Nem engedheti meg, hogy a gyermeket meg lehessen gyilkolni, mielőtt az megszületett volna, nem jelentheti ki, hogy a hites házastársat bármikor minden ok nélkül el lehessen kergetni. Nem, hanem — még élete árán is — legfőbb köteleessége a vallásalapító Ur Jézus Krisztus által reábizott tan tisztaságát megőrizni.

Sajnos, még ma is sokan vannak, akik az engedelmség ezen kötelezettségével tisztában nincsenek és akik alig teljesítik azon minimumot, amit ma az Anyaszentegyház tőlük megkíván, mint a vasár- és ünnepnapok szentmise hallgatását, a csekély számú bűjt megtartását és husvét táján a szent gyónáshoz és áldozáshoz való járulás kötelezettségét.

Már pedig rég idejüket multák a komoly keresztény és katolikus férfiak előtt helyt nem álló ilyen megjegyzések: Mire való az a sok imádság? Férfi vagyok, csak nem fogok olvasni morzsolatni?

Pasteur, az emberiség egyik legnagyobb jótévője, nem mulasztott volna el egy napot sem, hogy a Szűzanya tiszteletére el ne mondja az olvasót. Gyónni menjek? Arra még ráérek. Majd, ha a halálos ágyamon fekszem. Most még korai. Aki ilyeneket mond, az lehet férfi, de nem katolikus férfi, mert annak tudnia kell, hogy az Ur Jézus Krisztus az Ó apostolatát azon utasítással küldötte a világba: akiknek megbocsájtjátok bűneiket, meg lesznek bocsájtva, akiknek megtartjátok, meg lesznek tartva. Határozott szavakkal kijelentette: aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg. A krisztusi hit alapja a szeretet. Fiaskáim szeressétek egymást, mondja az Ur. Azokat is, akik gyűlölnék bennünket. Meg kell bocsájtanunk az ellenünk elkövetett vétkeiket, mert ez az ára a mi bűneink bocsánatának is. Szeretnünk kell egyházközösségünket és egyéb katolikus intézményeinket is és azokat mindig és mindenki szemből meg kell védelmeznünk, még saját érdekeink árán is és igyekeznünk kell gyermekeinkből önzéletesen keresztény kato-

likusokat nevelni, akikre nyugodtan bizhatjuk ezen intézményeinket és azok tovább fejlesztését.

Manapság nagy általánosságban háromféle katolikusot különböztetünk meg: 1. Közönséges katolikus az, aki imádkozik, vasár- és ünnepnap szentmisét hallgat, husvétkor a szentségekhez járul, valamelyik katolikus egyesületnek tagja és egyházközsége szükségleteinek fedezéséhez tehetsége szerint hozzájárul. 2. A jó katolikus mindezeket felül lehetőleg havonként járul a szentségekhez, meghallgatja a bűjt szent beszédekét, résztvesz a lelkigyakorlatokon, egyházközségét védelmezi minden támadás ellen. 3. Végül a példás katolikus lehetőleg hétköznap is hallgat szentmisét, gyakran áldozik, plébánosnak mindenben segítségére van, az egyházi és iskolai ügyek iránt élénken érdeklődik, egyházközsége esetleg, az egyháztanácsnak buzgó tagja és úgy ott, mint mindenütt apostol.

De hogy Krisztus szíve szerinti keresztények és katolikusok lehessünk, mindenekelőtt szeretnünk kell az igazságot és mindenki szemből igazságosnak kell lennünk. Deus non indiget mendaciis nostris. Az Istennek nincsen szüksége a mi hazugságainkra, de sem az Egyháznak, sem annak intézményei nem szorulnak rá ferditésekre, leplezésekre. Az Egyház — örök életű. Ellenségei által reávetett árnyak csak emelik annak fényességét. A mai kor katolikus férfjának egyik főkötelessége, hogy a romlásba indult, szeretet nélküli társadalom újjáépítésén munkálkodjék, mint ezt a hollandi püspöki kar legutóbbi pásztorlevelében kifejti, amelyben a híveket katolikus egyesületek alakítására serkenti, hogy ezek révén a katolicizmus erkölcsi befolyása az összes népek javára állandóan növekedjék és a Quadragesimo Anno-ban a Szentatya által megjelölt katolikus társadalmi és gazdasági akciók mielőbb megvalósuljanak és ezáltal közelebb jussunk az egy akol, egy pásztor boldogító eszméjéhez. Az ne fájjon nekünk, hogy kicsinyek vagyunk és kis körben dolgozhatunk csak. Sok kicsi sokra megy. Porszemblől áll a téglá, téglából épülnek a fényes paloták. Ezen munkánkra az áldást azonban, ép úgy, mint mindazt, amire szükségünk van, kérnünk kell mennyei Atyánktól, vagyis mindenért imádkoznunk kell. Az energia megmaradásának törvénye a lelkivilág erőire is áll. A sok és buzgó ima, könyörgés, sóhaj nem vész el nyomtalanul, ha ezek az Ur Jézus Krisztus nevében állhatatosan, bizalommal és élő hittel szállanak a mennyei Atya elé. Hisz ha minden hiábavaló szóért számadással tartozunk, világos, hogy minden egyes szívvelteredő imádságért jutalom jár az imádkozónak.

Prohászka Ottokár ezt olyan szépen fejezi ki, midőn mondja, hogy a szenvedő, küzdő, nélkülöző embernek legnagyobb támasza azon biztos tudat, hogy őt a jó Istennek meg kell segítenie, ha erre élő hittel és bizalommal kéri. A katolikus eszmék terjesztésének egyik legjelentősebb és legnépszerűbb eszköze a sajtó. A katolikus sajtónál nekünk első sorban a kereszténység eszméit kell szem előtt tartanunk, aminek első követelménye, éber figyelemmel ügyelni arra, hogy Egyházunk reményei, tisztaléki gyermekeink kezébe ne kerüljenek olyan lapok, könyvek, amelyek ártatlan lelküket megmetyelvezhetik. Hívjuk fel figyelmüket, hogy a könyv az ember legjobb barátja, de egyszersmind legnagyobb ellensége is lehet. Lisieuxi Kis Szent Terézia Önéletrajzában azt írja, hogy az Isten egyik legnagyobb jótéteménye vele szemben az volt, hogy jó könyveket juttatott kezébe.

Kötelességünk a katolikus sajtóval szem-

ben egyrészt, hogy a sajtónapok alkalmával járuljunk tehetségünk szerint sajtóalapunk megteremtéséhez, másrészt pedig ne adjunk ki egy banit sem olyan lapokért, amelyek Egyházunkat és annak papságát támadják, amelyek megrálgalmazzák és meggyanusítják a vezetőhelyeken levő testvéreinket. Ez az egyedüli módszer védekezni ellenük, de egyszersmind kötelességünk magunkkal és értünk dolgozó testvéreinkkel szemben.

Amibe pedig az erkölcstelen szín- és mozi-darabok élvezete kerül, adjuk ezen jelentékeny összeget katolikus céljainkra. Van annak ezernyi ezer helye. Vessük mélyen lelkünkbe a reneszánsz kor erkölcstelenségeit támadó Savanarola következő szavait: csak azon irodalomnak, csak azon művészetnek van létjogosultsága, amely az embert jobbá, nemesebbé teszi és közelebb hozza az Istenhez, ellenben az olyan irodalomnak, az olyan művészetnek, amely az embert rosszabbá, erkölcstelenné teszi és eltávolítja az Istentől, létjogosultsága egyáltalában nincsen.

A mai kor katolikus férfjának praktikus katolikusnak kell lennie, vagyis vallását, amikor arra csak mód és alkalom kínálkozik, gyakorolnia is kell. Recede a malo! Hagyj fel a rosszal, csak fél út. Ez benne van a Budhizmusban is. Ez nem elég. A Nirvana nem megvalósítása a katolicizmusban rejő aktivitás categoricus imperativusának! Fac bonum! Tégy jót, a parancs másik fele. Tevékenykedjél. Az Ur is tevékenykedik. Jöcselekedetek nélkül a hit halott, nem élő valóság. A hit arra való, hogy azt gyakoroljuk, bevigyük a való, a mindennapi életbe.

A minden kegyelmek kútforrása a szentmise áldozat. Amikor csak tehetjük, tehát hallgassunk „becsületesen” szentmisét. Ennek elmulasztása a legnagyobb kár számunkra, mert mint Kempis Tamás mondja: aki az Ur Jézus Krisztust nem keresi — és hol kereshetné első sorban, ha nem a legfelsőbb Oltáriszentségben, a szentmise áldozásában — nagyobb ellensége önmagának, mint neki az egész világ és összes ellenségei.

XIV. Lajos röviddel halála előtt a következő kijelentést teszi: nem tudok reá visszaemlékezni, hogy amióta eszemet tudom, csak egyetlen egy napon is elmulasztottam volna szentmisét hallgatni.

Itt van dicsőemlékü Ferdinánd királyunk öfelsége, aki katolikus vallását buzgóan gyakorolta, gyakran gyónt és áldozott és betegsége utolsó idejében naponként vette magához az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus Krisztust, példát adván ezáltal nekünk is szent vallásunk gyakorlására.

Henri Bordeaux azt mondja, hogy az ember lelkijele az ő valódi nemessége.

A mai kor katolikus férfjának, hogy benső lelki életének ezen valódi nemességét megszeresse és azt meg is őrizze, élete végéig hitet ismerő, azt bátran, nemes önérettel megvalló, tekintélyt tisztelő, embertársait szerető, tiszta családi életet élő, hites társának az Ur szent olára előt tett hűségi esküjét haláláig megtartó, öntudatosan engedelmes apostolkodó, egyházközségét és a katolikus Egyház többi intézményét védelmező olyan férfúnak kell lennie, aki élete végén elmondhassa magáról az Apostollal: — Jó küzdelmet vívtam, pályámat befejeztem, a továbbiakra nézve el van téve számomra a dicsőség koronája.

Szebb katolikus hitvallással nem fejezhetem be igénytelen felszólalásomat, mint néhány jó fejedelmünk, II. Rákóczi Ferenc végrendeletének tanulságos és mindannyiunkra nézve kívánatos következő zárószavaival: — Én a katolikus apostoli és római Anyaszentegyház szentséges hitében akarok meghalni. Hiszem mindazt, amit a katolikus Egyház tanít és elvetem mindazt, amit az helytelenít. Add meg Uram haláltusámban az áthatatlanság kegyelmét, hogy a Te irgalmasban halhassak meg és hogy minden lelkemet kilehellem, az is a Te irántad érzett szeretetem megnyilvánulása legyen!

ERZSEBET KIRÁLYNÉ SZALLO

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A Belváros központjában).

60 éve a fővárosi és vidéki ur közeposztály találkozóhelye, — 100 modern, kényelmes szoba. — Az Étterem és kávéházban cigányzene. — Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. — Leszállított árak.

SZABO IMRE

tulajdonos.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csal. Pálya Uairli 13. — Telefon 802.

1912
szeptember
11

Farkas Ödön halála

Ötven esztendővel ezelőtt még a kolozsvári Nemzeti Színház karnagya volt Farkas Ödön, a kolozsvári zenei élet reformátora. Zene-pedagógus, zeneköltő, karnagy, zeneesztétikus is volt egyszemélyben. Jászmonostoron született 1851-ben. 1879-ben került Kolozsvárra, mint az ottani zenekonzervatórium igazgatója. A színháznak mindössze két évig volt karnagya, mert azután életrehívta a Filharmonikus Társaságot, megszervezte a zenekonzervatóriumot s mint annak igazgatója, nagy érdemeket szerzett Kolozsvár zenekulturájának fejlesztése körül. Elismert énekpedagógus volt, tanítványai közé tartoztak Sándor Erzsé és dr. Székelyhidy Ferenc is. Nem mindennapi tehetség volt: magyar operái, amelyeknek dalvezetésében az ősmagyar ritmus dominált, sokáig műsordarabjai voltak a pesti M. Kir. Operaháznak is. Első operáját negyven évvel ezelőtt, 1893-ban szerezte Gál Gyula szövegére s a „Tündérforrást” Kolozsváron mutatták be nagy sikerrel. Daljátékai közül kiemelkedik a „Kurucvilág”, amit Endrődi Sándor gyönyörű versszövegére szerzett 1906-ban. „Bajadér” c. operettje pedig hosszú ideig volt műsoron. „Szondy két apródja” c. balladájával is mély sikert aratott. Kórusai, dalai semmiben sem maradtak el operái mellett s mint a magyar zene egyik leghívatottabb költője, szép eredményekben dúsz élet után halt meg Kolozsváron 1912 szeptember 11-én.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint a következő huszonnégy órára mérsékelt hőemelkedés várható, helyenként zales esőkkel.

Kétszázézer látogató Rómában. Rómából jelentik: A Corriere della Sera legújabb száma rövid statisztikát közöl, amely szerint a nyár folyamán 68.000 népvonaton (filléres-gyorsnak hívják ezeket nálunk), 52.506 utas látogatta meg Olaszországot. Ebben a számban nincsenek benne a rendes vonatokkal utazó turisták és azok a külföldiek, akik olasz fürdőhelyekre mentek s a vatikáni zarándokok — akikkel együtt az olaszországi utasok száma meghaladja a kétszázézetet.

Az olasz királynő megkapta az „Aranyrózsát”. XI. Pius pápa a jubileumi Szentév, valamint a lateráni szerződésben a savoyai királyi házsal létrejött békekötés alkalmából a legkritikább pápai kitüntetés az „Aranyrózsát” adományozta Margit olasz királynénak. A ritka kitüntetés eddig csak a spanyol és belga királynők kapták meg.

Id dr Imre József meghalt. Budapestről jelentik: A magyar tudományosságának mély gyászosa van: id. Imre József egyetemi tanár Budapesten pénteken reggel elhunyt. Imre József a természet professzora volt Kolozsváron és önálló tudományos kutatásaival Európaszerte elismerést vívott ki. Imre József régebbi idő óta betegeskedett, tegnapelőtt Kolozsváron tartózkodó fia táviratot kapott, hogy haladéktalanul utazék vissza apja betegágyához. Imre József Hódmezővásárhelyről már mint nagy hírű tudományos férfiú költözött Kolozsvárra. A kolozsvári egyetemen hosszú éveken keresztül működött, az impériumváltozás idején a Ferenc József egyetemmel előbb átmenetileg Budapestre, majd Szegedre költözött. Négy évvel ezelőtt ment nyugalmába. Halála előkelő rokonságot borított gyászba. Az elhunytban dr Imre Sándor államtitkár, dr Imre József budapesti szemészprofesszor és dr Imre Kálmán, a Studium könyvkiadó-vállalat igazgatója, édesapját veszítette el.

A koronán
öt drágakő
E bájós
öt drága nő,
A nő, ha szép,
bármily szegény.

Követi őt sok
szép legény,
Igyekezz hát
szépnek lenni
Hozzá szappant,
pudert, kölnit

csakis Gyarmatinál venni.

Az egyházi adók behajtása. Több oldalról hozzánk érkezett megkeresésre teljes szövegében közöljük a pénzügyminiszternek 1933 július hó 27-én 131003. sz. a. kiadott és az összes pénzügyigazgatóságokhoz intézett rendeletét, amelyben az egyházi adóknak a pénzügyi közegek útján való behajtását elrendeli. „Pénzügyigazgató úr! Minthogy az általános egyházi törvény 30. szakasza alapján az autonóm felekezetek adóinak behajtásával az állam pénzbeszedő szervei bíztak meg, tudomására hozom, hogy a minisztérium akként rendelkezett, hogy ebben a tekintetben tegyenek lépéseket, a behajtásnál a végrehajtási törvény intézkedései szerint járván el. A behajtandó összegeket a megfelelő egyházi hatóságok egyéni kimutatásokkal fogják közölni, amelyek törvényességéért és pontosságáért kizárólag ezen hatóságok felelősek. Az így behajtott összegek letétbe helyezendők és az elismervények havonként az illető egyházi szerv rendelkezésére bocsátandók, köteles lévén Ön a fenti végrehajtásban teljes eréllyel eljárni”. Ezen rendeletet a nagyváradai pénzügyigazgatóság 1933 augusztus 3-án 6558. sz. a. továbbította az illetékes perceptiókhoz.

Felhívás a nagyváradai magyar szülőkhöz. A Gajdu liceum magyar tagozatán a párhuzamos első osztály felállítására érdekében a kérvény elkészült. Ha 30 szülő kötelezi magát, hogy évi 5000 lejt fizet tandíjjal és beíratási díjjal együtt, akkor kilátás van a párhuzamos osztály felállítására. A kérvényt a szülők hétfőn reggel 9 órától 1-ig írhatják alá a Magyar Párt helyiségében (Katolikus Kör). Ha hétfőn délig a kellő aláírás nem jönne egybe, úgy az akció elkészik.

*** Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek,** valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érik el.

Újabb súlyos szerencsétlenség érte dr Böszörményi László miniszteri tanácsost. Megirtuk annak idején, kb. három hónappal ezelőtt, hogy a Szatmár melletti Petyén községben az öcsénél nyaraló dr Böszörményi László budapesti miniszteri tanácsos tizenegy éves fiát az apja, anyja és nagybátyjának családja szemelattára fürdés közben elragadta a Szamos sodra. A gyermek holttestét a román és a magyar folyamórség mostanáig eredménytelenül keresték, míg most Tiszalök község csendőrsége jelentette, hogy a község határában a Tisza kivetett egy ismeretlen gyermekhullát. Dr Böszörményi László és felesége autóján Tiszalökre utaztak és az oszlásnak induló kis holttest furdőcipőjéről felismerték fiacskájukat. Az arca már teljesen felismerhetetlen volt. Koporsóba zárva külön autóján vitték Budapestre. Törökszentmiklós határában a szülőket hívó autó nekiszaladt egy útszéli fának és a benne ülők mindhárman kivágódtak az utra. Dr Böszörményi Lászlónak bokájában és csipőben tört el a jobb lába, felesége könnyebben sebesült, a sofőrnek semmi baja sem történt. A sebesülteket egy arrahaladó autóbusszal vitte be Törökszentmiklósról, ahonnan mentőautóval szállították Budapestre. Állítólag a sofőr a volán mellett elaludt s ezért letartóztatták.

Polónyi Dezső temetése. Budapestről jelentik: Pénteken délután temették el nagy részvét mellett dr Polónyi Dezső ügyvédet, Polónyi Gézának, a régi magyar politikusnak fiát. A temetésen jelen voltak az összes közéleti előkelőségek és a jogászvilág képviselői. A Magyar Atlétikai Klub testületileg képviseltette magát. Igen megható volt a sir mellett az elhunyt 80 éves édes anyja. Polónyi Dezsőt atyjával közös sirba temették.

Vallásfelekezetek statisztikája Magyarországon. Jóllehet Magyarország a világháború utáni békekötés által elvesztette területeinek nagyrészét, a katolikusok mégis tulnyomó többségben vannak az országban. A legújabb statisztikai adatok alapján vallásfelekezetek szerint a következőképpen oszlik meg a lakosság: római katolikus van 5.835.196 lélek. (Az össznépesség 67,20%-a, református 1.813.162 (20,90%), lutheránus 534.065 (6,10%), görögkeleti 39.839 (0,50%), zsidó 444.567 (5,10%). Az utóbbi tíz esztendőben a katolikusok száma 554.165 lélekkel gyarapodott. A reformátusok 142.110, luteránusok 39.939 lélekkel szaporodtak. A görögkeletiek száma 11.079, valamint a zsidók 28.788 lélekkel kevesebb, mint tíz esztendővel ezelőtt volt.

Gyermekünnepség lesz Nagyváradon ma szeptember 10-én délután 4 órakor a Katalin-telepen. Sorsolás, vásár a templom javára.

Prágában félnek Hindenburg maszkjától is. Prágából jelentik: A cseh nemzeti színházban pénteken egy lengyel szerző német tárgyú darabját mutatták be. A főpróba után a hatóság képviselői közölték az igazgatóval, hogy a darabban Hindenburgot ábrázoló színésznek nem szabad Hindenburg maszkját viselnie, a színészek hitlerista egyenruhában nem jelenhetnek meg a színpadon s horogkeresztet sem szabad a színpadra hozni. Törlik továbbá a darab mind azokat a dialógokat, amelyek Hitler uralmával vonatkoznak.

Halálos repülőszerecsétlenség Mamaia-fürdőnél. Bukarest. Saját tud. Halálos kimenetelű repülőszerecsétlenség történt Constanza mellett, Mamaia-fürdő határában. Reggel hat órakor Emanoil Jonescu és I. Hristu repülőgépek sétárepülésre szálltak fel, de alig tartózkodtak 20 percet a levegőben, motorhiba következett be és a repülőgép 400 méter magasságból merőlegesre a földre zuhant. A gép teljesen összezúzódott, két repülőtestet azonnal meghalt.

Autótulajdonos urak figyelmébe!

**Autófényező és szatler
üzememet Nagyvárad
Körös-u. 25. sz. alá**

helyeztem. Vállalok **DUCO** rendszerű autofényezést a legmodernebb kivitelben, ugyancsak tő megelkkek és butorok **DUCOZASÁT** is vállalom

Piscorán János

autófényező.

Pudding körmenet Angliában

Somerset angol községben az arató ünnep utolsó jelenete a pudding körmenet, amikor az arató nők és a földbirtokosok feleségei és leányai közösen vonulnak fel a plébániához puddingjaikkal. Onnan a község főterére mennek, ahol ezt a nemzeti eledelüket felosztják az ünnepség résztvevői között.

A meggyilkolt erdőőr miatt a magyarok ellen izgatják a román lakosságot. Kézdivásárhely. Saját tud. Manișor Gergely berecki erdőőrt a múlt hét péntekjén este figyelmeztették, hogy a község Cserés nevű erdejében állandóan lopják a fát. Az erdőőr azonnal utrakelt és magával vitte a kutyáját is. A hűséges állat másnap visszatért, azonban Manișor még vasárnap reggel se került haza. A szokatlan távolmaradást felesége jelentette az előjáróságnak és csakhamar emberek százai lepték el az erdőt, mert szinte biztosra vette mindenki, hogy az erdőőrt a lopásban megakadályozott fatolvajok leütötték. Két napos keresés után aztán tényleg igazolódott ez a gyanu. A Cserés erdő egyik szakadékában holtan találták a szerencsétlen embert. A feltevés szerint Manișor és a fatolvaj között előbb szóváltás volt, amiből verekezés kezdődött. Valószínű, hogy fegyverét is használni akarta, mert a töltény hüvelyén két helyen is látszik a gyújtószeg ütése, de a régi töltény nem sült el, amire menekülésre gondolt. Ekkor érte a gyilkos fejsze csapása, amelytől holtan összeesett. A gyilkossággal vádoltan egy fiatal legényt, aki azon a napon erdőlni volt, letartóztatták, de olyan alhatatosan tagad, hogy bár a bizonyítékok ellene szólnak, mégse lehet elhinni, hogy ő lenne a tettes. A tragédiának igen szomorú következménye, hogy lelkiismeretlen izgatók nemzeti ügyet szeretnének belőle kovácsolni és Bereck eddig békeességben élő lakosságát a magyarok ellen tüzelik.

A Láposy Zeneiskolában (Bethlen u. 20) az előadások megkezdődtek. A beíratások tovább folynak. A szülők megnyugtatóra közölik, hogy az összes tanfolyamokat Láposy Erzsébet tanárnő vezeti, segédtanerők kizárva.

Felgyújtották a csürét. Kézdivásárhely. Saját tud. Salamon József gelencei gazdálkodónak terményekkel telt csürét egyszerre négy helyen felgyújtották. A tüzet csak nagy erőfeszítéssel tudták megakadályozni a továbbterjedésében. A gyújtogatás gyanújával terhelten Salamon egyik barátját letartóztatták, de kihallgatása után, bizonyítékok hiányában szabadon bocsátották. Mivel a csűr biztosítva nem volt, a szegény gazda egész évi munkája veszendőbe ment.

Kazinczy Irén

„Gré“ arc- és szépségpoló szalonja, strada

Arbora Verde (Zöldia-ucca) 8. I. emelet jobbról 1. ajtó a Modern Színház feljőnjánál.

Speciális módszer szerint arcápolás, különböző pakolásokkal. Mindennemű szépséghibák eltüntetése, szepők, miteszerek, pattanások újszerű eljárással való megszüntetése, helyi és általános fogyómasszs, esti kikészítés, bőrápoló arcvíz, olaj, puderek és krémek. Hámlasztás, olcsó bérletrendszer. Tanítványok kiképzése. Rendeleti idő 10-1-ig és d. u. 4-8-ig.

Aki a Pageolnak, mint vizelet-antiseptikumnak a csodálatos hatását megfigyelheti, meg fogja érteni, hogy ez a készítmény eddig 15 nagy díjjal lett kitüntetve. A Pageol megóvja a közvetlenül romboló mikroba seregétől, nemcsak a gonokokuszoktól, hanem a bacillusok sok másfajtajának seregétől, amelyek velük együtt vannak és a betegséget komplikálhatják.

Megkurbált zúglapszerkesztő A Szatmári Ujság írja, hogy Szatmáron a Deák-téri esti korzón dr Csengery István kir. közjegyző kutyakorbáccsal többször arcul sújtotta Ferenczy György nevű riportlap szerkesztőt. Aztán kocsi- ba ült és elhajtott. A nagy közönség, amely a korbácsolást végignézte — egy ujjal, egy szóval sem kelt Ferenczy védelmére. Ez a Ferenczy jö- nevű erdélyi uricsalád elszakadt tagja. Édesatyja az általános tiszteletnek örvendő Ferenczy Gyula kolozsvári bankigazgató volt és öccse a szintén megbecsültnevű dr Ferenczy Gyula színházigazgatónak. Édesatyja míg élt, sokszor próbálkozott fia megmentésével, sokat áldozott is reá. Az apja halála után a család nem tudta megmenteni a fiu lefelé hajló életpályáját, amely a zúglap szerkesztéséig jutott el. Hébe-korba minden városban feltűnt, meglátogatta a bankigazgatókat, vállalatok vezetőit, felolvasásokat tartott annak a néhány embernek, akik még nem ismerték. Legutóbb Szatmáron indított egy izléstelen, köztéren szereplő, közbecsülésben álló, lehetőleg magyarpárti emberekre a maga szemé- tét reáhányó hetilapot. Azzal, hogy a magyarság reprezentánsait próbálja a maga sarával bemooskolni — a lap tendenciája is nyilvánvaló, csak hogy alighanem elmúlt az az idő, amikor a sziguranca honorálta ezeket a firkászokat, már megismerték őket ott is. Mondani sem kell, hogy a megkurbácsolás is azért történt, mert lapjában dr Csengery Istvánt akarta tele szórni szemé- tel. Ideg dolga. A legokosabb nem törődni, észre sem venni ezeket a tendenciával készült zúglapokat. Irjanak, amit akarnak — becsületes emberre az a sértő, ha ők dicsérik. A becsületes lel- kü emberek úgyis eldobják, meg sem veszik. Azok, akik még pénzzel támogatják — hiszen másként nem tudnának megjelenni — csak gyáva- ságukról, oktalan félelemről tesznek vele tanu- bizonyosságot. A Ferenczy Györgyöket csak saj- nálni lehet, hogy addig jutottak, ahol vannak egyetlen védekezés ellenük a kitessékelés s az észre nem vevés. Jövendőjük, ha csak valami tisztességes életpályára nem térnek, míg hajuk fehéredni nem kezd, úgyis nagyon szomorú.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Igen tisztelt Uraim!

Nem tudom Önöknek eléggé meghálálni, hogy a Tegal-tabletták rendszeres használata által meggyőződhettem arról, hogy idült reu- mából teljesen kigyógyultam. Megbecsülhet- tetlen előnye a Tegal-nak más gyógyszerekkel szemben az, hogy egyáltalában nem okoz gyomor- zavarokat.

Tg.-Mures, 1931. dec. 4.

Szántó J.

* Idősgesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, hágyadtság, levertség, félelem- érzések eseteinél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz kitűnő háziszor, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképes- ségét. Orvosi szaktekintélyek megfigyel- ték, hogy a Ferenc József víz öreg embe- reknél is megbízhatóan és minden fájdá- lom nélkül hat.

Beleégett a meggyulladt szénakazalba egy munkanélküli leány. A Nagyvárad melletti szé- ruskertben, amely a Velencei Közbirtokosság tu- ladjona, esütörtökön délután meggyult egy kazal. Az oltásnál vették észre, hogy a kazalban egy nő fekszik öntudatlanul, összeégyve. Még élt, ami- kor a kórházba szállították, de ott, anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt. Kiderült, hogy a szegény leány Székely Erzsébet 25 éves munka- nélküli, aki több más munkanélküliivel a kazal- ban szokott pihenni. Most is még álomba volt merülve, úgy érte a tűz, amely oly hirtelen lepte meg, hogy eszméletét vesztette, mielőtt elmen- külhetett volna.

* Az Antalffy tánciskolában felnöt- tek részére új tanulókolon kezdődik. Be- íratkozni egész nap lehet. Nagyvárad. Sas-passage, Zöldfa-feljáró.

Elhomályosuló szemek könyörgése című cik- künkre eddig a következő adományok érkeztek: Demszky Lilli Brassó 50 lei, Szent Antal, Segesvár 300 lei, Peregriny Mária 100 lei, Vol- jenik Maianna Vulkán 100 lei, Orosz Lajosné Eliseum 200 lei. Hagedorn Jánosné Nagyvárad 50 lei, N. N. Nagyvárad 60 lei. Az összeget eljut- tattuk a nehéz sorsában szenvedő óvónőnek, aki- nek hálás köszönetet ezuton tolmácsoljuk a ne- messzivü adományozóknak.

Megjelent Az Ut kettős száma. Az erdélyi ke- resztény ifjuság kitűnő szépirodalmi lapja Az Ut kettős számot adott ki: június és július hóra. A technikai akadályok miatt kissé később ugyan a lap, de tartalmából semmit sem veszített és Gyal- lay Mihály szerkesztő gondossága, most is meg- látszik rajta. Horváth Árpádné egy pompás ver- set ajándékozta a fiatalok e törekvő lapjának. Pompás versekkel szerepelnek Sárközy Gerő, Szi- lágyi Honka, Gyallay Mihály, Horváth Imre, Ny. Hodossy Gizella, Vén Ági, Rácz Zsigmond, míg a prózát Gyallay Mihály, Daróczy Lajos, Szath- máry Bözsi, Andrásy Gusztáv, Soós András töl- tik ki és Dévald László regényfolytatása. A nagy- szerü kiállítási szépirodalmi lapban nagyon szép fejleceket, rajzokat is találunk, amelyeket Kiszely Mária és Román Károly készítettek. A lap nyomdai kiállítása a Szent László-nyomdát dicséri.

PÁLYÁZATI HIRDETmény.

Román-francia szakos tanári állásra pá- lyázatot hirdet a szárszregeni román kat. gimná- zium. Fizetés 3500 leiig. A pályázatot szept- ember 14-ig kell beküldeni.

MacDonald angol miniszterelnök gratulál Nuvolarinak, a belfesti autóverseny olasz győztesének, aki 126 kilométeren főlényesen győzött.

Kezek

Amíg csókolom gyönyörű kezéd,
amely olyan szép, mint kaidosi márvány,
a lelke száll és álmodt élt veled
ősi kultúrák gazdag melegében.

Es felejttem, hogy vannak még kezek,
akik a jószág gyökereit tépik,
kiknek rombolni bűja élvezet
mít a szív termelt és a szellem épít;

s vannak kezek, mik pénz s bombát dobálnak,
csonka kezek, mik alamizsnát várnak,
— de nincsen kéz, mely békére vezetne...

Nyomor képét s árnyékát a halálnak
a lelke elöl fedd el, fedd el, fedd el,
jószágot osztó gyönyörű kezéddel.

Huzella Odön

Nyár végén

Tüzel a nap úgy dél felé,
de már nyúlabb az árnyék.
A vadvirágú réteken
dereshajú mezők-fia
gazdag sarjút kaszál még.

A faluból siralmasan
harangszó üt a tájra;
az enyhe csend most megremeg,
virágszirmocska földre hull...
itt van a Nyár halála.

Dűlőuton, a gép felől
szalmás szekér jön szembe,
vigan dalol kocsisa fenn...
valakinek róta szárnyán
boldogságát üzente.

Az eltűnő Nyár gondosan
még egyre kincsét önti.
Rejtett lomb közt dalos lakó
s jent indulni kész golya-pár
búsan, fájón köszönti.

Sarka Lajos

Hol vagy?

Szűrik az évek mézét mult napoknak, —
valahogy mégsem hiszek el halottnak.

Az évek lassan férfisorba telnek —
s most lép közel a gyermekhez a gyermek.

Most értem meg a soha meg nem értett,
üstönös múltat. Szívem még elérhet

Téged, ki szállsz fehér mezők felett, —
egyre messzebb vagy egyre közelebb?

A távolságot nem tudom kimérni, —
hogyan tudunk az űrben összeférni?

Együtt vagyunk és mégis messzehulltunk, —
a furcsa ködbe fázón szétgurultunk.

Együtt vagyunk, hiszen, tudom, hogy élsz
és néha velem lelket is cserélsz

babonás, hosszú, kúsza, kúsza éjen.
Nyugodj szívem, verésed jaj ne féljen,

Szépmosolyú, fehér, dalos szerelmes
kőszűnt be, légy szívem csak engedelmes,

ne félj, hisz él, ki néha visszajár
s kinek emléke, mint űrük madár

repes feléd csak híven befogad, —
nem láttam soha még a szédet.

De néha este, ha csügged a lomb
s mult bánatokhoz ível át a domb

s ha csillagok a hitet záporozzák,
már néha kezdlek imádkozni Hezéd.

Göbl László

**Bánatvonaton
Gyergyótól—Kézdivásárhelyig**

Mi lesz velünk — mi lesz velünk?

Vágtat a vonat. Az éles kanyarodóknál
nekiütődöm a párától homályosodó ablaknak
és kibámulok. Szürke, mocskos felhőfoszlá-
nyok húzzák magukat renyhén a Hargitára,
esőverte, sárguló levelű fák ágai szomorúan
bólogatnak s mintha óriás kezek hirtelen for-
gatnák, úgy váltakoznak a keskeny csíkokba
szabdalt földek. Arpa, zab, pityóka, török-
búza. Az ország minden más vidékén már rég
túl vannak az aratáson, itt még sok helyen a
lábán áll a gabonaféle, vagy csak éppen kévé-
be kötve várja a szebb időket.

Most is esik az eső. Egy hete, hajnalban,
úgy gondoljuk, egy hónapja, talán még több,
hogy esik és minden cseppből jobban és jobban
vesz az emberek reménysége.

Nem lesz kenyér

Az útítársak fehérharisnyás, egyszerű szé-
kelyemberek. Ők is ott állnak az ablakok
mellett s meghajtott fejjel, keseredett arccal
hangosan osztják a jövőt

— Nem lesz kenyér...

— Puliszka se...

— Két hete arattam, de még annyira nem
tudtam menni, hogy kazalba rakjam, mert
fűrt áztatja az eső. S közbe eszik a férgek, de
úgy megeszik, amilyent még sohase láttam.
Egy zsákravalóból egy véka se marad.

— Még ez hiányzott s bétette az ajtót eiszé
végképpen.

— Pityóka se lesz, a török-búzát pedig meg-
csapta a hóharmat, most éppen kedden, hajna-
losan.

A somlyói szűz tudja, mi lesz, ha belé-
kezdenek az adóbehajtáshoz, met itt olyan guz-
da nem akad Gyergyótól Kozmásig, aki bár
a magarát s a vesződéséget ki tudná keresni.

Vágtat a vonat s a szomorú földek össze-
szűkülnek. Hegyek kopaszra tarolt oldalai kö-
zött csak éppen hely jut a vasúti sinnek és
a fehér tajtékkel zúgó Oltnak.

Nincs munka

A beszéd lassan, vontatottan folyik. Hosz-
szú szünetek és kevés szóval sokatmondó szé-
kely beszéd, amelyet nem mindenki ért meg
teljes jelentőségében. Nézik a hegyek hátát s
szólnak:

— Ennek es vége.

— Gyermekkoromban még olyanok vol-
tak rajta, ketten öleltük, nem értük össze...

— Jó pénz adtak érte.

— Mán akinek.

— A jött-menteknek, akik olesón hozzá-
jutottak, olesón fűrészeltek s drágán eladták.

— A miénket. Annyi vót a haszon, télen
es fordult vaj egy krajcár s örvendtünk neki.

— Amíg hasznuk vót, addig csinálták, mi-
helyt kicsi lett a nyereség, minnyá megálltak.
Lássá-e most egy kémény se füstöl, nincsen
munka, nincsen erdő, semmi sincs, csak nyo-
morúság, az lesz a télen olyan, hogy...

— Nem futhatunk el előle.

— Hova?

— Sehova. Itt születünk, itt kell belé-
pusztulni, mert nekünk a bót nem olyan, szed-
jük a sátorfát s kezdjük máshol.

Kip-kop, kip-kop

Sírnak a fékek, megállunk. Kicsi őrház-
szerű állomás. Sok férfi és egy lányka száll
fel.

Nyílik a kocsijátó. Kip-kop, dobog a faláb.
Falábak... Egy, kettő, három, öt, nyolc...

Fáradt arcú emberek vonsozlják ezeket a
falábakat. Az egyiknek a jobb, másiknak a bal
lába hiányzik, többől, térből, bokából, comb-
középből.

Hadirokkantak.

A lányka az egyedüli, aki nem csonka.
Ő a kalauz, a tavaly Bukarestben szolgált, most
viszi a rokkantakat felülvizsgálatra. Az apja
is ott van, ahogy ügyetlenül ledöccen a pad-
ra, a ballába mereven előugrik és a fa hozzá-
ütődik a szemben lévő padhoz.

Szóltanul helyezkednek el. Egymás mel-
lett, szemben. Nyolc ember, nyolc láb és nyolc
fadarab. Nem finom alumíniumlábak, dúrvák,
fejcsérel, bicskával faragottak, vasabroncsok-
kal övezettek, bőrdarabokkal feltákkoltak.

A szélsőt megszólítom. Huszonnégyes
honvéd volt. Kézdivásárhelyről vitték el 1914-
ben. Két évet négy hónapot volt a fronton egy-
folytában s akkor egy este, amikor a drót-
akadályon át akart bújni hogy vizet vigyen,
ellőtték a ballábát. Dum-dumgolyó volt, ron-
csolt, másfélév múlva került ki a kórházból,
mire megkapta volna a műlábát, már éppen
készben voltak a háborúval is s nem volt más
hátra, elő kellett hozatni egy fenyőcsonkot, ki
kellett fenni a bicskát. Két nap alatt már ko-
pogott. Kip-kop, lehet kezdeni a munkát.

— Milyen munkát?

— Hát dolgozni kell a falábbal is. Tenni-
venni a ház körül, ellátni az állatokat, leürí-
teni a szénásszekeret, csak éppen szántani-
vetni, erdőlni nem lehet a falábbal s megint-
len a hajladozás az, ami sehogy se megy.
Az olyan munkát az asszony s a lányka vég-
zik, ha bírják.

— De valamit csak ad az állam?

— Minden hónapban négyszáz leit. Attól
éhenveszhetne az ember. S most lehet ezt is
megsokallták, mert behtvtak felülvizsgálatra —
gondolják, hátha eddig kinőtt valakinek a lá-
ba s így azt az évi ezerhátszáz leit törölni le-
het a költségvetésből. Met most erős nagy a
takarékoság, ahogy hallom...

Faluszélén szalad át a vonat, az átjáró-
nál kicsi legénykék régi, háborúból maradt
katonasapkákkal feszesen vigyázba állnak és
tisztelnek. Játékból csinálják. Nem is sejt-
tik, hogy azok a kúszált bajuszú, marcona em-
berek, akik lebámulnak rájuk, névtelen hősök,
akiknek nemcsak a játék tiszteladás, hanem
a becsületos rokkant nyugdíj is ki kellene
járjon.

Vajjon érzik-e ezt Bukarestben is, ahová
most bekopognak a székelj erdők fenyő-
csonkjain járó hősök, akik akármilyen hadse-
regnek voltak a tagjai, de becsületesek voltak,
bátor katonák voltak, teljesítették a parancsot
egészen addig, amíg a dum-dumgolyó el nem
intézte őket?

Mi lesz velünk...

Tusnádon szól a katonabanda. Most bú-
csúztatják a távozó furdözöket. Nem sokan
távoznak, nem sokan maradnak, ez a zenés
céce csak megszokás. Más években, boldogabb
években így volt rendjén, ma — mintha a ví-
dám induló pattogó melódiája csak erőlködés
volna, kapaszkodás a múlthoz, amely min-
den esztendőben halványodik.

Vágtat a vonat. Ujra elcsendesedik a be-
szélgetés. Már a háromszéki hegyek között já-
runk. Uj útítársak jönnek, búcsúzkodnak,
könnyeznek.

Sehol egy mosolygó, megelégedett arc,
sehol egy róta. Mindenki magába roskadt,
gondterhes, fáradt, mintha egyedül cipelné a
világ mai sorsát s mintha az ijedt arcokról
szüntelenül jönne, sirna, zokogna, jajgatna a
kérdés:

— Mi lesz velünk, mi lesz velünk...?

A kérdésre nem tudok magamnak se más
jeletet adni, csak azt, amit egy órával előbb
itt hallottam.

— Akármilyen lesz, nem futhatunk el előle.
Hova? Sehova! Soha!

Mert ezek a kopaszra nyesett erdők, ezek
a nehezen termő keskeny földcsíkok, ezek a
tajtékozva zúgó patakok, a sovány fűszálak.
A vihartépázta fák, ezek erősen, elszakíthatat-
lanul odanőttek a szívünkhöz.

Szomorú, szegény Székelyföld, nekünk te
vagy bánatunk, örömünk, mindenünk most
és mindörökké.

Lev. van. Iau leszen

Földi István

SPORT

A NAC nyári turájának mérlege

Kilenc mérkőzésből hatot megnyert kettő döntetlenül végződött és csak egyet veszített el, azt is egy kölcsönként kapus jóvoltából

A NAC újabb győzelmekkel és dicsőségekkel érkezett haza nyári turájáról. Luxemburgban, Franciaországban és Belgiumban összesen kilenc mérkőzést játszottak. Ebből hatot megnyertek, kettő döntetlenül végződött és egy alkalommal vereséget szenvedtek. A gólarány 32:19. A hazatért futballisták lelkesen mesélik az útiélményeiket. A közönséggel, a koszttal, a fogadtatással mindenütt meg voltak elégedve. Idegen pályán, idegen közönség szimpátiáját nehéz elnyerni. Mégis a második félidőben már mindenütt a NAC-nak drukkolt a közönség. Ezt pedig szép és főleg fair játékuknak köszönhetjük. Az egyetlen durva mérkőzés a Hakoah ellen volt. A bécsiek mindent elkövettek, hogy megszerezzék a győzelmet, ez azonban nem sikerült.

A tura legkellemetlenebb emléke Czinczér sérülése. A kitűnő kapuvéd Liegében sérült meg. A bíró már éppen lefújta a mérkőzést, amikor Czinczér a jobbszélső lábára vetődött a labdáért. A csatár rugott és a rugás Czinczér kezét találta. Eleinte nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget a dolognak és csak később tűnt ki, hogy komoly a sérülés. Saarbrückenben még fájós és dagadt kézzel is játszott. Metzben és Antwerpenben már Plonka, a saarbrückeni magyar kapus védett. Jobban mondván nem is védett. Minden labdát mellé öklözött. Egyik potyagolt a másik után kapta. A csatárok nem tudtak annyi gólt lőni, hogy ő többet ne engedett volna be. Két mérkőzésen 8 gólt kapott. Montreuilben már egy miskolci magyar fiú volt a kapus. Lillében azonban rögtön a mérkőzés megkezdése után egy összeszaladással kifocmodott a bokája. Czinczér felöltözve állt a kapu háta mögött, de a kapus lesérülése után fájós keze dacára is levetkezett és beállt védeni. Addig Stettner helyettesítette.

A tura mérkőzései egyébként a következők voltak:

Augusztus 13. Luxemburgban a Spora Union ellen győztek 3:2 (1:2)-re. Egy szép-kivitelű zászlót kaptak ajándékba.

Augusztus 15. Luxemburgban a bécsi Hakoah ellen 2:0 (2:0). Durva, rámenős, kupadöntő mérkőzés.

Augusztus 19. Forbachban a városi válogatott ellen 6:1 (2:0). Könnyű győzelem.

Augusztus 20. Liègeben győzött a NAC 3:2 (1:1) arányban.

Augusztus 24. Saarbrückenben 4:2 (1:1) arányban győztek. A játékosok szerint ez volt a legnehezebb mérkőzés. Nagyon meg kellett dolgozni a győzelemért.

Augusztus 26. Metzben elszenvedt egyetlent vereséget a NAC. Az FC Metz 4:1 (3:1) arányban győzött — Plonka jóvoltából.

Augusztus 27. Antwerpenben a Berchen Sport ellen 4:4 (2:2).

Szeptember 3. Montreuilben az FC Montreuil ellen 7:2 (1:2)-ös győzelem.

Szeptember 4. Lilleben a francia kupabajnok Olympique Lillois-sal 2:2 (1:2) arányban döntetlenül végeztek.

A turacapat összeállítását a következő volt: Czinczér, Barta, Remmer, Stettner, Krausz, Juhász, Moravetz, Weichelt, Glanczmann, Kovács, Rónai, Bodola, Kocsis, Mosko. Remmer és Mosko is visszajöttek Nagyváradra. Remmernek októberig van szerződése a NAC-cal de azután is valószínűleg maradni fog.

Alig jött haza a NAC, vasárnap már játszik is Temesváron a TMTE ellen, míg a jövő szombaton a budapesti Nemzeti, míg vasárnap a bécsi WSC ellen van lekötött mérkőzése.

A magyar vívók visszaléptek Torinóban az egyéni kardbajnokságtól

— Moris világrekordot futott a száztíz méteres síkfutásban —

Torinóból jelentik: A magyar főiskolások vezetői a kardcsapat világbajnokság döntője után úgy határoztak, hogy nem indítják a magyar versenyzőket az egyéni kardbajnokságban, ha a verseny rendezői nem biztosítanak semleges zsűrit. Pénteken délelőtt Zirczy három magyar vívó (Vay, Kovács és Radványi) kíséretében megjelent a tornateremben, de mivel a versenyrendezés kérésüket nem teljesítette, a magyar vívók visszaléptek a versenyzéstől. A magyarok elhatározása nagy meglepetést keltett. A kardverseny így minden érdekességét elvesztette.

Megkezdődtek az atlétikai bajnokságok is. A magyarok általában gyengén szerepeltek. Eredmények a következők:

Diszkoszvetés: 1. Laborde USA 49.80 m. 3000 m. 1. Seratti olasz 8 p 43 mp. 2. Mc Cluskey USA.

Olimpiai staféta: 1. Olaszország 3 p 28.2 mp. 2. Németország. 3. Magyarország.

100 m. síkfutásban a németek győztek (10.7 mp.) Nagy (magyar) 11.5 mp.-el ötödik lett.

110 m. gátfutásban: 1. Moris (amerikai) 14.4 mp. világrekord. 2. Wegner (német) 14.9 mp. 3. Valle (olasz) 15.6 mp. Boros (magyar) csak hatodik lett.

400 m.: 1. Fuqua (amerikai) 47.8 mp.

Távolugrás: 1. Kutis (eszt) 7.26 m.

800 m. előfutám: 1. Ignácz (magyar) 1 p 57.9 mp. 2. Desecke (német) 1 p 58.1 mp.

Az atlétikai sporteredmény a következő:

1. Németország 47 ponttal. 2. Olaszország 34 ponttal. 3. Amerika 26 ponttal. 4. Magyarország 14 ponttal.

A németek 10:0 (5:0) arányban verték a letteket. Világbajnok lett Olaszország. 2. Németország. 3. Magyarország. 4. Lettország.

A magyar vízpolócsapat utolsó mérkőzését Olaszország ellen játszotta 13:0 (6:0) arányban győzve, világbajnokságot nyert.

A magyar profiligó bajnokság vasárnapi fordulójának mérkőzései: Ujpest—Hungária, Ferencváros—Szeged FC, Budai 11—Kispest, Somogy—Boeska, Attila—III. ker.

Szeptember elsején bezárták a berlini stadiont, hogy megkezdhessék az olimpiai átalakításokat. Berlinből jelentik: A nyári sportlévad befejezése után, szeptember hónap első napján az általános használat elől lezárták a grünevaldi stadion kapuját. A zárt kapu mögött nyomban megkezdtek a stadion átalakításának munkálatait, hogy az 1936. évben Berlingen rendezendő olimpiai játékok mindent rendben találjanak a berlini stadionban. Maguk az átalakítási munkálatok előreláthatóan másfél esztendő múltán befejeződnek. A legfontosabb változás, hogy elvezik a kerékpárpályát és a futópályát 400 méterre rövidítik meg, hogy az így nyert területen 40.000 nézőnek rezerváljanak ülőhelyet. Ellátják a mai uszópályát is, amelyet a keleti egyenesbe telepítenek át.

Az Austria nyerte meg a Középeurópai Kupát

Austria—Ambrosiana 3:1 (1:0)

Bécsből jelentik: Péntek délután bonyolították le a bécsi Prater Stadionban 60000 főnyi közönség jelenlétében a Mitropa Cup második döntőmérkőzését. Nagy irammal indult a mérkőzés. Előbb az Austria lendül támadásba, amely eredményt is hoz: Sindelar gyönyörű gólt lő. Durva és rámenős játék alakul ki, melyben főleg az olaszok vezetnek. Így akarják ellensúlyozni az Austria technikai fölényét. A bíró többszöri figyelmeztetés után kiállítja Aledandit, majd De Mariat. A második félidőben 9 emberrel játszik az Ambrosiana és nem tudja megakadályozni az Austria két gólját. Az olaszok vigasztalóját Meazza center lövi s így végeredményben a bécsiek győztek 3:1 arányban. Mivel vasárnap Milanóban az első döntőmérkőzésen az Ambrosiana csak egy gólkülönbséggel 2-1-re győzött, az idén a Középeurópai Kupa győztese az Austria lett 4:3-as gólaránnyal.

A Phöbus legyőzte a Nemzetit. Budapestről jelentik: Péntek délután játszották le az újdonsült elsőosztályú csapat: a Phöbus és a Nemzeti bajnoki mérkőzésüket. A Phöbus vasárnapi Ujpest elleni döntetlenje ellenére is mindenki a Nemzeti győzelmét várta, de a Phöbus szép játék után 2:1 (1:0) arányban győzött.

Nem döntöttek az új Mitropa-Cup résztvevőinek számáról. Bécsből jelentik: Pénteken este az Austria—Ambrosiana Középeurópai Kupa döntőmérkőzése után ült össze a résztvevő négy ország, képviselője, hogy döntsön a létszámemelésre beérkezett indítványok felett. Az olaszok azt javasolták, hogy minden országból 3—3 csapat kerüljön be. Ezt az álláspontot a csehek is támogatták. Az osztrák és a magyar delegátusok ezzel szemben azt javasolták, hogy minden ország 4—4 résztvevővel legyen képviselve. Mivel meg egyezni nem tudtak, úgy határoztak, hogy fenntartják a döntés jogát a Mitropa Cup bizottságának.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi mérkőzéseinek bírói: Bukarest: Crisana—Venus, Braida Viktor (Bukarest). Nagyszében: Ripsensia—Soimii, Theil György (Segesvár). — Arad: Unirea Tricolor—Gloria CFR, Silviv Sepi (Temesvár).

A torinói főiskolai világbajnokságról

Az olasz—német (3:1) labdarugómérkőzés egyik izgalmas jelenete. Fischer, a német kapus, a csatár fejről szedi le a labdát.

1
20
24
54
40
46
55
56
60
66
69
80
86
94
100

1
(Határ
van. 18
nos m
szavai.
gol ir
ságán
ban is
39 Ela
utolsó
...eder,
liszthó
mes si
helyes
56 Kon
rendje
dalunk
Lég...
resztne
kormá
littak
versen
ve, am
ember
elövel
egyik
tu. 87
Óreg i
tás...)

G. L
franc
Ara
Kapl

KERESZTREJTVÉNY ROVATVEZETŐ: CSÜROS EMILIA

37. (85.) SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

„Fiaim csak énekeljete!...”

Beküldte: Páll V. Géza Kézdiszentkereszt.

1		2	3	4	5	6		7		8	9	10	11		12	13		14	15	
		16								17					18				19	
20	21		22															25		
24		25		26											27				28	
						29				30		31		32					33	
34	35		36	37						38									39	
40						41									42					
		43								44					45					
46	47			48		49						50					51		52	
53												54			55					
56										57		58			59					
60			61		62	63									64		65			
66			67														68			
69		69a		70				71			72	73	74						75	
		76	77			78		79												
80	81					82	83			84									85	
86			87	88	89					90								91		
			92										95							
94	95					96												97	98	99
100																				

Beküldendő sorok: vizsz. 1. 22., 29., 46. 100 függ. 1., 7., 12., 25., és 48.
Megfejtési határidő szeptember 22.

Vízszintes sorok:

1 Régi ének kezdősora. 16 Ontarió (Határozatlan névelővel). 17 Ilyen bor is van. 18 Biztonsági eszköz mássalhangzói. 19 Azonos mássalhangzók. 20 U. a. 22 Diáknóta kezdőszavai. 21 Lae. 26 Azonos mássalhangzók. 27 Angol író és államférfi (a = e). 29 Rákóczi imádságának kezdőszava. 33 Csodálkozó szó. 34 A dalban is van ilyen lány. 38 Nevezetes perza költő. 39 Elavult ürmérték. 40 Dal kezdősora (z = s, utolsó betű felesleges). 43 Ekezetten, számszám. 44 ...eder, az ácsok támasztó gerendája. 45 Kukorica lisztből készűl. 46 Ének kezdő sora. 53 „Nem érdemes sirni...” c. dal szerzője (ékezetten). 54 Idegen helyeslés. 55 Török eredetű rövid kabát (i = l). 56 Korbácsolja. 57 Vissza: Az izelt lábú állatok rendjéhez tartozik, névelővel. 60 Egyik kedves dalunkban ilyen növények fordulnak elő. 66 Lég... (éter). 66 A 12 függ. hírneves szerzője, keresztnevének kezdőbetűjével. 68 Volt oroszországi kormányzó - v. 69 C. A. I. 70 Az önköböl állítják elő. 71 Petőfinek egyik angolból fordított versének címe. (ék. főlősleges.) 76 Háziállat neve, amelyet megénekelünk. 79 Két szó: 1. Legényember, idegen szóval (fon.) 2. Francia utca névelővel. 80 Egan. 82 Vonatkozó névmás. 84 Svájc egyik kerülete. 85 ...ik, férfinév. 86 Fonetikus betű. 87 Az angol himnusz kezdőszavai. 91 Vissza: Öreg kutya. 92 Te vagy a legény Tyukodi pajtas... (utolsó két betű felcserélendő). 94 Idegen

személynévmás fonetikusán. 96 O. A. R. E. 97 Vissza: Idegen férfinév (fon.) 100 Népdal kezdősora.

Függőleges sorok:

1 Ének kezdősora. 2 Helyhatározói rag. 3 Ilyen az élete vége felé járó ember. 4 Ekezetten sok munkásnak ad kenyeret. 5 Zivatar, németül. (g = m.) 6 Az első betű mellőzésevel híres színmű, a budapesti Nemzeti Színház tagja. 7 Régi szép énekünk kezdő sora (jelzője megcserélve). 8 Két szó: 1. Idegen férfinév, 2. Viztartó, mutatónévmással és névelővel. 9 F-el, szaladj! 10 A mamák így szólítják kisgyermeküket + umt. 11 A szél igéje. 12 A vizsz. 67 szerzeménye (e = l). Utolsó betű felesleges. 13 Dán regényíró. 14 Gyakori rövidítés. 15 D-vel ének kezdősora. (M = n.) 21 Idegen névelő. 23 Azonos mássalhangzók. 25 Vissza: Ez is szerepel a magyar notákban. 28 Népdalban megénekelte növény. 30 Segítség németül. Utolsó betűje harmadiknak olvasandó. 31 Konyhai eszköz. 32 Az utolsó két betű felcserélésével: nagyhangú szólam. 35 Erdői állat mássalhangzói. 36 Benne, németül. 37 B-vel, csomó. 39 Három szó: 1. Mutató névmás többes számban. 2. Ekezet nélkül: mindenkit nyomorit. 3. B-vel, toborzásnál énekelte lelkesítő dal. (ék. föl.) 41 Izsák idegen helyesléssel. 42 Ráknak és szerkesztőnek van. 47 A rómaiaknál keletkezett versfaj. 48 Ilyen menyecske is van. 49 Akit megvernek. 50 Két szó: 1. A csizmadia teszi, 2. Vissza: betegség. 51 A német naturalista festészet kiváló alakjának monogramja. 52 Mássalhangzó (fon.) 57 Nem azon. 58 Nagyközség Tolna megyében. 59 Névelők. 61 Hirneves költőnek monogramja. 62 Község Nógrád megyében. 63 Járda. 64 A szolgák legalsó kasztja Indiában (n = r.) 65 Részlet, idegen nyelven. 69-a Ir, félmultban. 72 A szerelmi költészet görög muzája. 73 A pénzes embereknek vannak. 74 Kutya fajta. 75 Angol nemzeti dal kezdete. 77 A vagyonra szokták mondani (u = o.) 78 Vissza: Esőtől szokott lenni (főlősleges mássalhangzó kettőzéssel). 81 Fonetikus betű. 83 Tapogat. 88 Vissza: Község Győr megyében. 89 Idegen személynévmás. 90 Háziállatok. 92 Szomjunkt innen oltjuk. 93 Tömött. 95 Mássalhangzó kijelvé. 98 A 45. vizsz. magánhangzói. 99 Kettős mássalhangzó.

A 35. számú keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1 Az ősöknek emlékeivel megszentestül a sziv. Füg. 1 A nagy és dicső példák, dicső tettekre hív. Vizsz. 16 Nemere 17 Lora 18 Manuel 19 aklat 20 árboez 22 rododm 23 geer 24 praemium 26 vaj-e? y 27 na 28 iag 29 Pdi 30 ée g 31 éag 33 Garay Janos 37 ass 39 sc 40 hón 41 daan 42 mze 43 zz 44 dse 46 zok 48 nl 49 aae 50 e e e 51 iazah 53 oroiat 56 glern 58 c t 59 Valter Zsuzsa 62 et 63 sáruijaim 65 Kaszerse 67 ör előtt 68 Pó 70 puadods p 71 átr 72 Kont 74 zrin ű 75 éel 77 Abód Elesd 80 aal 82 lé 83 sinet 85 lsk 86 d 87 la d 88 magyar a hazádat s 93 áluna 95 tallia 96 Teréz 98 Jand 99 Pap Márta 101 Laji.

Megfejtettek: Ditrích Ila, Fekete József, Gazdovits Miklós Szinerváralja, Szászné Márton Elia, Szász Baba, Szász Domokos Csíkszentgyörgy, Patyánszky Erzsébet Lugos, Szabó Illés Szatmár, Sambach Károly Nagyhorosnyó, Schlett Piroška, Kun Gazda Rózsika Zilah, Czeispberger Béla Szinerváralja, Győrbíró Jenő Kézdivásárhely, Páll V. Géza, Páll Béla Kézdiszentkereszt, Jelinek Magda, Fodor Olga Nagyvárad, Demeter Julia és Antónia Szovata, Papp Mózes, Cseh Magda, Rác Mária Kolozsvár, Pinter Ilonka Arad, Schüch Dezső Nagyvárad.

A sorsoláson Szabó Illés (Szatmár) nyerte meg a könyvet. Postára tettük.

A rovatvezető üzenetei:

Sándor László (Csíkszépvíz). A küldött rejtvény mindössze tíz kocka szélességű, így túl kicsi a mi rovatunkba. Egyébként Garay Jánossal nemrégiben részletesen foglalkozott egyik rejtvényünk. A képrejtvényeket sem használhatom, legnagyobb sajnálatomra. Szíves figyelmét köszönöm. Pinter Ilonka (Arad). Várom az ígért beváltását! Cseh Magda, Rác Mária (Kolozsvár). Az alvernai találkozásra én is örömmel gondolok vissza, igen jól esik a ti ragaszkodó szeretetek! Papp Mózes (Kolozsvár). Köszönöm kedves, meleg sorait és nagyon jól esik örömeinek kifejezése az Erdélyi Lapok képes megjelenése fölött. A Hírököt nem sikerül megkapnom, azért nagyon örülnék, ha elküldhetné azt a számot, amelyben keresztrejtvénye megjelent, Berkesiekkel együtt őszintén üdvözlöm. Paulusz Jenő (Brassó). Kérem szíves meggyőződését a részemről való legőszintébb jóindulat és rokonszenvről, egyben türelmetlenül várom az ígért briliáns rejtvényt! A pesti lapokban aratott rejtvény-sikereihez őszintén gratulálok! Páll V. Géza (Kézdiszentkereszt). Köszönöm a küldött rejtvényt, amelynek témája kitűnő, csak a szerkezete egy kicsit nehézkes. Szükséges lesz rajta néhány változtatást csinálni. Nagyon örülnék ha vállalná az átdolgozást olyanformán, hogy a hosszú sorokban ne legyenek zavaró, idegen betűk és minél kevesebb legyen a bepótolandó betű. Ifj. Zakariás I. István (Csíkszépvíz). Köszönöm a küldött rejtvényt, sorra kerül.

SZÍNHÁZ

Arad magyar közönsége újra Szendrey Mihályt jelölte színházigazgatónak

Aradról jelentik: Az aradi színpártoló bizottságot dr Barabás Béla elnök csütörtökön este 8 órára összehívta, hogy döntsék el, kit ajánljának az aradi színház igazgatójának. Pályáztak: Vigh Ernő, Szalay Zsigmond, Szendrey Mihály, Mészáros Béla, Róna Dezső, Fekete Mihály együtt Ihász Aladárral. Dr Parecz Béla ajánlotta, hogy Szendrey Mihály 40 esztendőes színházi multját vegyék ismét figyelembe. Többek hozzászólása után a bizottság titkos szavazással döntött. Szendrey Mihály 22 szavazatot kapott, míg Fekete-Ihász konzorcium hat, Mészáros és Róna 5-5 szavazatot kaptak. Ezután küldöttséget jelöltek, ki dr Barabás Béla díszelnök vezetése alatt, amely intervenáljon a városnál, hogy a színházat Szendreynek adják ki.

Parlagi Lajos megpályázta a temesvári színházat is. Parlagi Lajos színházigazgató a napokban Temesváron benyújtotta pályázatát a városi színházra. Pályázatát úgy a hatóság, mint a közönség igen kedvezően fogadta. Hír szerint biztosra vehető, hogy a temesvári magyar színház is a Parlagi vezetése alá kerül. Temesvár város polgármesteri hivatala Nagyvárad városától és a Magyar Párttól kért információkat Parlagiról s mindkét helyről a legmelegebb hangú ajánlóleveleket adták ki.

MIT REJT A JÖVŐ?
Rafols Maria élete és jövője. ::

G. L. BOUE után franciából fordítva
Ara füze 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

RÁDIÓ

Erdemes meghallgatni

A hétfői, 11-iki pesti rádió műsorán szerepel **Orbán Sándor** országos aranykoszorús énekes, aki dr. **Wesselényi István**nak, a kiváló magyar dalköltőnek dalaival énekel a Fráterdalok mellett. Nemcsak Fráter Lóránd, de Wesselényi is Erdély, illetve szorosabban bihari származású. Dr. **Wesselényi István**, aki Pesten törvényszéki bíró, Tenkéről való, ahol nagyapja róm. kat. tanító volt. A magyar népdalnak egyik legtehetségesebb új költője Wesselényi, akinek már is számos dalát éneklék országsszerte, így az ő szerzeménye a „Vadvirágos tarka réten...” kezdetű általánosan kedvelt népdal is. E műsorszámra felhívjuk olvasóink figyelmét.

(Az órákat közép-európai idő szerint közöljük).

Vasárnap, szeptember 10.

Bukarest. 10 Mocoizeneke. 11 Pucianu-zeneke. 12 Szimfonikus gramofon. 12.45 Beszélő újság. 13 Könnyű- és román zene, gramofon. 17 Marcuzeneke. 18.15 Marcuzeneke. 19.20 Táncelemek. 20 Nicolescu Alice román népdalokat énekel. 20.20 Rádiózeneke.

Budapest. 9.15 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi zene és szentbeszéd. Majd: Operazeneke. 14 Gramofon. 15 Gazdasági előadás. 15.45 Bertha István szalonzeneke. 16.50 Máthé Elek dr előadása. 17.20 Bura Károly cigányzeneke. 18.30 Márkus László előadása. 19 Goda Gizella énekel, Kerpely gordonka. 20 Rádióvarieté. 22 Kis Lajos cigányzeneke. 23 Hetényi-Heidelberg—Buday—Sebő-trió.

Hétfő, szeptember 11.

Bukarest. 12 Könnyű lemezek. 13 Gramofon. 17 Rádiózeneke. 18.15 Rádiózeneke. 19 Felolvasás. 19.20 Dallemezek. 20 Theodorescu négyes; kamarazene. 20.45 Rogalsky Th. és Silvestri C. játéka két zongorán. 21.15 Bacateazeneke.

Budapest. 6.45 Torna. Utána gramofon 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben gramofonlemez. 12.05 Hegedű-ének (Erdi—Losonczy). 13.30 Honvédzeneke (Fricsay). 15.30 Diáklélő. 16 Asszonyok tanácsadója. 17 Moksay Zoltán elbeszélése. 17.30 Budapesti koncert Szalonzeneke. 18.30 Munkás-félóra. 19 Orbán Sándor énekel. 20 Szabó Lőrinc és Fekete Lajos költeményei. 20.30 Hangversenyzeneke (Zsolt—Szerdahelyi). 22 Gramofon. 22.20 Bachmann-jazz (Fekete Pál).

Kedd, szeptember 12.

Bukarest. 12 Könnyű lemezek. 13 Gramofon. 17 Mocoizeneke. 19.20 Hangszeres zene gramofonon. 20 Crecoiu énekesnő dalestje. 20.20 Rádiózeneke.

Budapest. 6.45 Torna. Utána gramofon 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben gramofonlemez. 12.05 Vokálkvartett. 13.30 Bura Károly cigányzeneke. 16 Pálfi Margit meséi. 17 Szinnyi Ferenc dr előadása. 17.30 Matuska Miklós énekel. 18 Balla Irma előadása. 18.30 Gramofon (híres karmesterek). 19.30 Vigjáték (Vége a szép nyárnak). 22.50 Operazeneke (Polgár.) 23 Bura Károly cigányzeneke.

Szerda, szeptember 13.

Bukarest. 12 Könnyű lemezek. 13 Gramofon. 17 Rádiózeneke. 19.20 Román zene gramofonon. 20 Szarvas Antal hegedű. 20.45 Cocorasu Magda zongoraművész játék. 21.15 Thaler József eselőzik.

Budapest. 6.45 Torna. Utána gramofon 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben gramofonlemez. 12.05 Állástalan zenészek (Melles). 13.30 Gramofon. 15.30 Diáklélő. 16 Szunyogh-Tudós Klára előadása. 17 Dr Hillebrand Jenő előadása. 17.30 Faragó György zongorázik. 18.10 Takách Gyula előadása. 18.45 Toll Árpád és Jancsi cigányzeneke. 20 Wagner-est (Dohnányi—Némethy Ella—Pilszky—Losonczy). Szünetben kb. 20.50 Somssich Andor előadása. 20.45 Veres Lajos

cigányzeneke. Gutenberg-jazz (Kalmár Pál.) 23 Horváth Lóránd dr angolnyelvű előadása.

Csütörtök, szeptember 14.

Bukarest. 12 Könnyű lemezek. 13 Gramofon. 17 A 99. gyalogezred zenekara. 19.20 Könnyű lemezek. 20 Humphrey D. énekesnő hangverseny. 21.15 Grieg: Szimfonikus táncok.

Budapest. 6.45 Torna. Utána gramofon 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben gramofonlemez. 12.05 Ének-zongora (G. Kunz Teréz—Vásárhelyi) 13.30 Szalonzeneke (Mándits). 16 S. Bokor Malvin előadása. 17 Kovács Andor előadása. 17.30 Saljapin-lemezek. 17.55 Helyszini közvetítés Váralfáról. (Paulini). 19.05 Honvédzeneke (Fricsay). 20 Külügyi negyedóra. 20.15 Ladányi Ilona énekel (Polár). 20.45 Aradi Farkas Sándor cigányzeneke. 22 Melles magyar vonósnygyes. 23 Gramofon.

Péntek, szeptember 15.

Bukarest. 12 Könnyű lemezek. 13 Gramofon. 17 Dinicu-zeneke. 19.40 Rossini: A sevillei borbély, opera.

Budapest. 6.45 Torna. Utána gramofon 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben gramofonlemez. 12.05 Postászeneke (ifj. Roubal). 13.30 Balalajkazineke (Stépat). 15.30 Diáklélő. 16 Voigt Ede dr előadása. 17 Szalonzeneke (Virány). 18 Asztalos Miklós dr előadása. 18.30 Gramofon. 19.15 Gyorsirótanfolyam (Szlabey). 19.45 Hubay-est (Báthy Anna—Szentgyörgyi—Hangversenyzeneke. Zsolt Nándor vezényel). 21.15 Magyar Imre cigányzeneke. 22 Károlyi Gyula zongorázik. 23.05 Garay György jazz-zeneke.

Szombat, szeptember 16.

Bukarest. 12 Könnyű lemezek. 13 Gramofon. 17 Sibiceanu-zeneke. 19.20 Hangszeres zene lemezen. 20 Az Amza-templom énekkara. 20.45 Fania Luca zenekara.

Budapest. 6.45 Torna. Utána gramofon 9.45 Hírek. 10 Felolvasás. Közben gramofonlemez. 12.05 Ének-hegedű (Kenyeres—Halász—Anny). 13.30 Rendőzeneke (Szőlőssy). 16 Harsányi Gizzi előadása. 17 Petneházy Imre előadása. 17.30 Radics Lajos tárogatózik (Bura). 18.30 Mit üzen a rádió. 20 Sik Sándor verse. 20.05 Operettelőadás (Gyurkovics-fiuk). 22.20 Horváth Rezső cigányzeneke.

Német súlyemelő bajnok

Az olimpiai győztes müncheni Ismayr Rudolf 1000 fontos összteljesítménnyel győzött a német súlyemelő bajnokságok során.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankin 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. Állástkeresőknek 53 százalék kedvezmény.

Alkalmazás

Elsőrendű tőke-szolgálat szonnaira keresek. Rólich Parcoul Ștefan cel Mare 19 Oradea.

Okleveles tanítónő nevelőnői állást keres. Cim a kiadóban.

Tanítóhelyettes keresek róm. kat. iskolához, akinek miniszteri működési engedélye van. Fizetés megegyezés szerint. Cim: Róm. kat. tanítónő, Bancu, jud. Ciuc.

Különféle.

Egy sarokküzlet október 1-re kiadó. Értekezni: Nagyvárad, Halász-u. 29.

Zenker Margit szabátszati iskolájában újabb tanfolyam kezdődik szeptember 1-én Schlauchtér 2.

Iskolabárá gyermek vagy diák ellátásra felvétetik, cím: Alex Russó 2. (volt Károly-utca) Velenecén.

Középiskolás magántanuló előkészítését vállalom. Dr Czumbel Károly. Miron Cristea u. 13. (Popper melletti utca.)

Zongoratanítást vállal kezdőknek és haladóknak, Bunyitay liget, Kereszt-u. 1. szám.

Lakás

Háromszobás mellékhelyiségekkel álló, szép lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Batthyányi u. 10. emelet.

Négyszobás, modern lakás kiadó november 1-re. Szaniszló utca 27. szám.

Modern háromszobás, fűdőszobás lakást keresek, lehet külvárosban, Phoenix trafik Szilágyi Dezső-u. 6.

Két szobás emeleti udvarilakás-összes mellékhelyiséggel azonnalra kiadó. Str. Moldova No. 13. (Kálvária utca).

Egy parkettás szoba mellékhelyiségekkel szeptember 15-től kiadó. Nagyvárad, Gerticzy-u. 6.

Kiadó szonnaira a fő-utca 7. szám alatt egy 3 vagy négy szobás komplett lakás, valamint: Körös-utca 15. sz. alatt egy kétszobás lakás. — Érdeklődni ugyanott lehet.

Kiadó lakás. Háromszobás, konyha, fűdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott modern magánház augusztus 15-re. Strada Delavrance (Ritoók Zs.) 40. kiadó.

Eladó egy zongora és egy nagy ebédő-szönyeg Körös-u. 10.

Egy szoba, konyha szeptember 15-re kiadó. Petru Rareș (Péter-u.) 12 sz.

Két- és háromszobás, fűdőszobás lakások november 1-re kiadó. Berkovits Ferenc-utca 38.

Adás-vétel.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László nyomda r. f. Oradea, Str. Regele Carol No. 5.

Egy ebédő-kredenc és egy ebédő-asztal sürgősen, olcsón eladó. Str. Pasteur (Kórház-u.) 7.

Méstermelektől mézet veszek. Kérek ajánlatot. Jó Lajos, Oradea, Take Ionescu (Körös-u.) 24.

30 év óta fennálló fényképészeti műtőrem a város legforgalmasabb helyén sürgősen eladó. Szabó Dénes Oradea. Str. Gen. Moșoiu. 2.

Hirdetmény

Oradea város villamosműve nyilvános úton árajánlatot kér:

100 drb 12 mtr. hosszú, felső végén 15 cm átmérőjű.

100 drb 10 mtr. hosszú, felső végén 15 cm átmérőjű

80 drb 8 mtr. hosszú, felső végén 14 cm. átmérőjű, teljesen egyenes, göröcsmentes, hántholt tölgyfaoszlopokra, villamosvezeték részére.

Az oszlopok árai ab Oradea—Obor franco adandók meg. Az oszlopok minőségi átvétele a feladóállomáson történik.

Szállítási határidő: 3 hét.

Az ajánlatok irásban, zárt és lepecsételt borítékban, 5 százalék bántópenzzel együtt a városháza kis tanácstermében (I. emelet. 1. sz. szoba) nyújtandó be. 1933. szept. 12-én d. e. 11 óráig. Az árlejtésre vonatkozó mindennemű felvilágosítást a városi villamosműnél megadunk. Ugyanott látható a feltételfüzet.

Oradea, la 6 Sept. 1933.

Primaria Orasului Municipal Oradea.